

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

**Bu gün şeyxin
qudası
məhkəmə
qarşısına
çıxarılacaq**

yazısı səh.3-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 6 oktyabr 2017-ci il Cümə № 205 (6819) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Prezident İlham Əliyev ittihamlara tutarlı cavab verdi

Aİ ölkələrinin 28 səfiri ilə görüşdə dövlət başçısı Azərbaycanın haqlı mövqeyini bir daha beyan etdi

yazısı səh.9-da

Milli Şuranın hakimiyyətə "pas"ı alındı

yazısı səh.7-də

İspaniyadakı separatizmin "baş memarı" haqda ilginç faktlar

yazısı səh.4-də

Bakıda Rusiyanın patronajlığı ilə təhlükəsizlik toplantısı

yazısı səh.6-da

Ermənilərin "üçüncü erməni dövləti" xülyası-"Kürdüstan"a müştəri çıxıb

yazısı səh.4-də

Paytaxtdakı silah satan mağazalar ciddi nəzarət altındadır

yazısı səh.10-da

Rəsul Quliyev müxalifətin vahid namizədi ola bilər-reaksiyalar

yazısı səh.3-də

Ziya Məmmədovun borcunu vermədiyi sahibkar ölüm aclığına başladı

yazısı səh.10-da

Kərə yağına "xüsusi status" verilibmiş-təfəsilat

yazısı səh.12-də

İşğalçıya və onun havadarlarına aprel xəbərdarlığı

yazısı səh.11-də

İlham Əliyev Brüsselə gedir - mühüm gəlişmə

PREZİDENTİN KRİTİK SƏFƏRİ -

BAKI AVROPAYA ŞƏRT QOYDU

Azərbaycanla Avropa Birliyi arasında əlaqələr yeni fazaya keçid ərəfəsində; təşkilatla imzalanacaq anlaşma sənədində əsas bənd Qarabağla bağlı olacaq, çünki...; prezidentlərin növbəti görüşü də Brüsselə reallaşsa bilər...

musavat.com
Togrul İsmayil

yazısı səh.8-də

Fərhad Əliyevin Bakıya və biznesə qayıdışı səbəbi: "Suçsuz olduğunu isbatlayıb"

Sabiq iqtisadi inkişaf nazirinin ölkəyə qayıtması ilə bağlı yeni iddialar var

yazısı səh.7-də

Akif Çovdarovun son sözünün şifrələri

yazısı səh.6-da

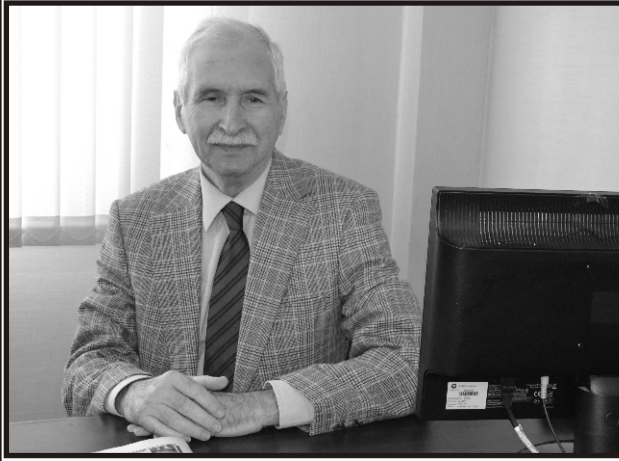
Sərdar Cəlaloğlu Nobel üçün sənədlərini göndərməyə pul tapmadı

yazısı səh.13-də

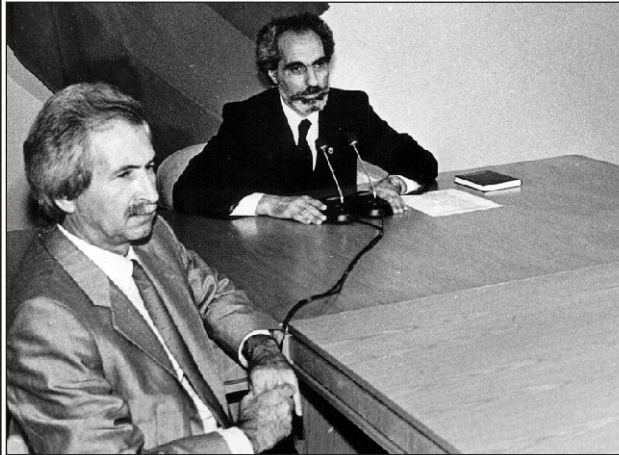
Deputatdan İslam dini ilə bağlı qalmaqallı iddia

yazısı səh.7-də

Bizim Rafiq Bəy

Elə adamlar var ki, onlar sənə dərs deməsə də, müəllimin hesab edirsən. Söhbət edirsən, məsləhət alırsan, fikirləri sənə yol göstərir.

Rafiq Bəy mənim Yaxın Şərq müəllimim olub. Ərəb-İsrail münaqişəsi ilə bağlı ilk müsahibəmi Müsavat Partiyasının qərargahında hardasa 16-17 il əvvəl götürmüşdüm. Mənə səbirlə Yaxın Şərq və Fələstin münaqişəsi haqqında, münaqişənin incəliklərindən danışmışdı. Sonradan ara-sıra söhbət edir, müsahibə, yazı hazırlayırdı. Yaxın Şərqdə din və siyasət iç-içədir. Ona görə də bəzən dini məsələlərdən, Azərbaycanda dini vəziyyət barədə fikirlərini alırdım. Danışdıq, fikirlərini deyirdi, tövsiyələrini, hətta olanda iradlarını deyirdi. Çalışdığı ərəb ölkələrindən, xalqların həyatından, ordakı xatirələrindən danışdı, ərəb ölkələrində yaşamanın o bölgəni anlamaqda necə mühüm rol oynadığını demişdi.

Yaşına baxmayaraq, yazdığı dərslikləri özü reaksiyaya gətirib mənə hədiyyə etmişdi. Onun kitablarını oxuyurdum, ilk bələdçim onlar idi. Nümunəvi oxucu kimi "Facebook" da paylaşdığım Yaxın Şərq yazılarına münasibətini bildirirdi.

Ötən həftə qəflətən oğlu, Ankarada yaşayan Toğrul bəylə danışdıq, "Bakıya gəlirəm, atam xəstələndi" dedi. Reanimasiyada idi, hətta dünən danışanda Toğrul bəy, vəziyyətinin yaxşılaşdığını demişdi. Amma bu səhər...

Bir az öncə Toğrul bəy yazdı. Dəyərli Rafiq müəllim, "Müəllimlər günü"ndə dünyasını dəyişib. Bəlkə də bu da bir yazıdır, hər il "Müəllim günü"ndə Rafiq müəllimi xatırlayacağıq. Əbülfəz Elçibəyin silahdaşı, Milli-Azadlıq mübarizəsinin fədakar nümayəndəsi idi, amma əsl müəllim kimi təvazökar idi, heç zaman fərqlənməyə çalışmazdı. Ruhun şad olsun, başladığın demokratiya mübarizəsinin nəticəsini görək inşallah!

Səni unutmayaçağıq, əziz müəllim! Allah rəhmət eləsin!

Başsağlığı

Rauf Arifoğlu və "Yeni Müsavat" media qrupu Xanım Xəlilovaya və ailəsinə əzizləri Rafiq İsmayılın vəfatından kədərləndiklərini bildirir, dərin hüznə başsağlığı verirlər.

"Turan"la bağlı yetkililərin qərarı yoxdur"

Mehman Əliyev son 3 gündə agentliyin ətrafında gedən prosesləri təhlil etdi

Vergilər Nazirliyi "Turan" informasiya agentliyinin bank hesabına sərəncam qoyulması ilə bağlı yayılan məlumatlara münasibət bildirib.

Nazirlikdən verilən məlumata görə, vergiödəyiciləri vergi öhdəliklərini vaxtında yerinə yetirmədikdə, onların bank hesablarına Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş qaydada sərəncam qoyulur: "Bank hesablarına sərəncam qoyulması və qoyulmuş sərəncamın geri götürülməsi Vergilər Nazirliyi ilə banklar arasında bağlanmış elektron sənəd mübadiləsi haqqında kollektiv sazişin tələblərinə əsasən insan amili olmadan, avtomatlaşdırılmış qaydada və elektron şəkildə həyata keçirilir. Həmin proqram təminatında yaranmış texniki nasazlıq səbəbindən "Turan" informasiya agentliyinin bank hesabına sərəncam qoyulub və dərhal bu nasazlıq aradan qaldırılaraq sərəncam geri götürülüb".

Qeyd edək ki, bəzi kütləvi informasiya vasitələrində "Turan" informasiya Agentliyinin bank hesabına sərəncam qoyulması ilə bağlı məlumatlar yer alıb.

"Turan" informasiya agentliyinin direktoru Mehman Əliyev isə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında dedi ki, baş verənləri anlamır. Müsahibimiz sual edir ki, əgər bank hesabına sərəncam oktyabrın

2-də qoyulubsa və bu, texniki nasazlıq kimi qiymətləndirilirsə, bu, niyə 3 gün boyunca davam edib: "Texniki nasazlıq varsa, digərlərində də olmalıdır. Elan verməyidilər. Bəlkə problem ayrıca "Turan"la bağlı baş verib? Onu da demirlər. Nasazlığı bu gün aşkar edə bilərdik? Biz məlumatı verəndən sonra biliblər? Açıq deyirəm ki, "Turan"la bağlı avqustun 7-dən başlayan proseslərin heç biri normal deyil. Bu, sözün böyük mənasında, 2 aylıq texniki nasazlığın nəticəsidir".

M.Əliyev dedi ki, "Turan"ın yenidən fəaliyyətə başlaması ilə bağlı anons verildən bir gün sonra bank hesabı bağlanıb: "Tam bir gün sonra bank hesabımızı bağladılar. Ola bilər ki, məqsəd "Turan"ın fəaliyyətini davam etdirməsinin qarşısını almaq, "Turan"ı sıradan çıxarmaq idi. Amma bilmirəm niyə belə edirlər".

Müsahibimizin sözlərinə görə, əslində "Turan"ın fəaliyyətini davam etdirməsi ilə bağlı rəsmi qurumlar pozitiv mövqə göstərirdilər: "Əsində deyilirdi ki, "Turan" işləyə bilər. Hətta biz deyəndə ki, fəaliyyətimizi sentyabrın 1-də dayandırırıq, Vergilər Nazirliyindən dedilər ki, niyə dayandırsız. Biz isə deyirdik ki, hesablar bağlıdır. Bizim də öhdəliklərimiz var axı. Ödənişlər, maaşlar var. Əslində baş prokurorun da açıqlaması olmuşdu ki, "Turan"a heç bir məhdudiyət yoxdur. Amma proseslər bunun əksini göstərdi. Bizimlə bağlı proseslər gah yaxşılaşmağa doğru gedir, gah pisləyir. Yetkililərin qərarı yoxdur. Mən bilmirəm, nə etmək istəyirlər. Bu işi necə bitirmək lazım olduğunu bilmirlər, çox güman ki".

□ Sevinc TELMANQIZ

Rusiya Səudiyyə Ərəbistanında AES tikmək istəyir

Rusiyanın "Rosatom" şirkəti Səudiyyə Ərəbistanında atom elektrik stansiyasının tikintisi ilə bağlı təklif irəli sürüb. "Trend" in məlumatına görə, bunu "Rosatom" şirkətinin rəhbəri Aleksey Lixaçyov deyib.

Şirkət rəhbəri bununla bağlı təkliflərin artıq Səudiyyə Ərəbistanına təqdim edildiyini də qeyd edib.

Onun sözlərinə görə, Səudiyyə Ərəbistanı ölkə ərazisində ilk AES-in tikintisi üçün müxtəlif şirkətləri nəzərdən keçirir.

Qeyd edək ki, 2015-ci ilin yayında Rusiya və Səudiyyə Ərəbistanı atom sahəsində əməkdaşlıq barədə saziş imzalamışdı.

Hava yağmursuz keçəcək

Oktyabrın 6-da Bakı və Abşeron yarımadasında havanın dəyişkən buludlu olacağı, aralıq tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Lakin səhər yarımadaının bəzi yerlərində qısamüddətli yağış yağacağı ehtimalı var.

Mülayim cənub küləyi əsəcək.

ETSN-dən APA-ya verilən məlumata görə, havanın temperaturunun gecə 9-12° isti, gündüz 16-19° isti, Bakıda gecə 9-11°, gündüz 16-18° isti olacağı gözlənilir.

Atmosfer təzyiqi normadan yüksək 763 mm civə sütunundan 766 mm civə sütununa yüksələcək.

Nisbi rütubət gecə 70-80 %, gündüz 45-50 % olacaq.

Azərbaycanın rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Səhər bəzi yerlərdə duman olacaq.

Şərq küləyi ayrı-ayrı yerlərdə aralıq güclənəcək.

Havanın temperaturunun gecə 8-12°, gündüz 16-21° isti, dağlarda gecə 1-4°, gündüz 6-11° isti olacağı gözlənilir.

Nazir pensiyaların artacağını təsdiqlədi

"Əmək pensiyalarının bütün məbləğinin indeksləşdirilməsi ilə bağlı layihə ilin sonunadək Prezident Administrasiyasına təqdim olunacaq".

Bunu İstanbulda səfərdə olan əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Selim Müslümov deyib. (Report)

Nazir xatırladı ki, 2017-ci il iyunun 1-dən "Əmək pensiyaları haqqında" qanuna müvafiq dəyişikliklər edilib: "Artıq pensiyaların artımının yeni forması qanunla müəyyənləşdirilib. Bu da ondan ibarətdir ki, hər ilin əvvəlində əvvəlki il əməkhaqqının ölkə üzrə artım sürətinə uyğun olaraq pensiyaların bütün məbləği indeksləşdiriləcək. Biz ilin sonunda Dövlət Statistika Komitəsindən 2017-ci il üçün ölkədə orta aylıq əməkhaqqının artım sürəti haqqında rəsmi məlumat alacağıq və həmin səviyyəyə uyğun olaraq əmək pensiyalarının bütün məbləğinin indeksləşdirilməsi barədə müvafiq təklifi dövlət başçımıza təqdim edəcəyik".

S.Müslümov hesab edir ki, bu, düzgün metoddur. Onun sözlərinə görə, dünyanın əksər ölkələrində əmək pensiyalarının artımı bu formada həyata keçirilir: "Çünki yeni edilən dəyişikliklərə görə, artıq əmək pensiyalarının baza hissəsi deyilən bir anlayış yoxdur. Əvvəllər baza hissəsi cənab Prezidentin müvafiq sərəncamına görə artırılırdı, sığorta hissəsi isə ölkədə inflyasiya faizinə uyğun olaraq indeksləşdirilirdi. Artıq baza hissəsi deyilən bir anlayış yoxdur, əmək pensiyalarının tam məbləği var. Bu məbləğin indeksləşdirilməsi lazımdır və bu indeksləşdirmədə ölkədə orta aylıq əməkhaqqının illik artımının faizi əsas götürülüb".

Nazir bildirib ki, bundan başqa, ayrı-ayrı insanların individual, yeni fərdi hesablarına daha çox vəsait toplamalarına hər cür şərait yaradılıb. S.Müslümov vurğulayıb ki, onların pensiyalarının artımı buna bağlıdır: "Eyni zamanda yeni qanuna görə, sosial sığorta hesabları fərdi hesaba açıqdır. Yeni istənilən şəxs bank vasitəsilə ora vəsait köçürə bilər və bu yolla da özlərinin pensiyasının artımına nail ola bilərlər".

Xatırladaq ki, virtualaz.org ötən buraxılışlarından birində gələn il Azərbaycanda büdcədən maliyyələşən təşkilatlarda əməkhaqqlarının və pensiyaların artırılacağı haqda yazmışdı.

Bir ildən sonra ölkəmizdə keçiriləcək prezident seçkiləri yaxınlaşdıqca fəallaşan siyasətçilərdən biri də Amerikada mühacir həyatı yaşayan sabiq spiker, Gələcək Azərbaycan Partiyasının lideri Rəsul Quliyevdir. Sabiq spiker günlər öncə Azərbaycana qayıtmaq və 2018-ci ilin prezident seçkilərində iştirak etmək niyyətinin olduğunu bəyan edib.

Onun bu açıqlamasından sonra R.Quliyev etrafında gədən söz-söhbətlər getdikcə çoxalır. Sabiq spikerin Azərbaycanda uğur qazanmaq şansları barədə fikirlər birmənalı deyil. Əksəriyyət Milli Məclisin keçmiş rəhbərinin indiki şərtlər daxilində ölkəyə qayıtmaq şanslarının az olduğunu düşünərək, onun ölkə rəhbərliyinə namizəd olacağına inanmır. Bununla yanaşı, ölkəyə qayıdırsa, R.Quliyevin hakimiyyətə alternativ olacaq gücə sahib olduğunu deyənlər də az deyil. Heç kəsə sirr deyil ki, sabiq spiker Azərbaycanda kifayət qədər ciddi elektorata malikdir.

Artıq R.Quliyevin namizədliyi ilə bağlı gədən müzakirələrə tanınmış siyasətçilər də qoşulmağa başlayıb. Son olaraq 1998-2003-cü illərdə prezidentliyə iddiaçı olan AMİP lideri Etibar Məmmədov eks-spikerin namizədliyindən danışdı. E.Məmmədov ölkə.az-a açıqlamasında deyib ki, Rəsul Quliyev tanınmış azərbaycanlıdır və Azərbaycan prezidentliyinə namizəd olmaq hüququ var.

“Əgər Rəsul Quliyev bu hüququndan istifadə etmək istəyirsə, buna normal yanaşmaq lazımdır. Rəsul Quliyev Azərbaycana gəlmək və prezidentliyə namizəd olmaq is-

təyirsə, buyurub gəlsin. Mənim istənilən namizədə münasibətim müsbətdir. Ancaq mən heç bir siyasətçinin dəstəyi barədə fikir bildirmək istəmirəm. Ölkə qanunlarının tələblərinin Rəsul Quliyevin Azərbaycanda prezident seçkilərinə namizəd olmasına imkan verməməsi məsələsinə gəldikdə isə, bu, Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) səlahiyyətlərinə aid olan məsələdir. Hansı namizədin qanunun tələblərinə cavab verib-verməməsi məsələsinə MSK müəyyənləşdirir”.

Keçmiş spikerlə bağlı gədən müzakirələrdən biri də onun vahid namizədliyi barədədir. R.Quliyevin vahid namizəd olmaq potensialının elə də zəif olmadığı vurğulanır. Qeyd edək ki, R.Quliyevdən öncə prezidentliyə iddiasını irəli sürənlər də var. Bunlar hələ üç il öncə Müsavatın son qurultayında namizədliyi elan olunan partiyanın sabiq başqanı, MSDM rəhbəri İsa Qəmbər, VIP sədri Əli Əliyev və Yeni AXCP-nin rəhbəri Razi Nurullayevdir.

Ə.Əliyev gələcəkdə rəqibi ola biləcək şəxsin iddiasından danışdı: “Rəsul Quliyev vaxtaşırı fəallaşır. Onun siyasi aktivliyi sinusoidal xarakter daşıyır. Son illərdə, qiyabi də olsa, siyasi proseslərin əsas fiqur-

Rəsul Quliyev müxalifətin vahid namizədi ola bilər - reaksiyalar

Sabiq spikerin prezident seçkilərində iştirak etmək istəməsi yeni iddialara yol açıb

larından biri kimi çıxış edir, hər halda görüntü belədir. İstər 2005, istərsə də 2013-cü il seçkilərində kifayət qədər fəal olub. Rəsul müəllimin bir məsləhətçi tövrü var, sanki hamıdan çox bilmiş kimi özünü aparır. Hesab edirəm ki, onun davranışı ötən əsrin sonlarında qalıb. Naxçıvan dialektində hamıya “bədbaxtlar” dediyi vaxtları xatırladır. Söz yox ki, Rəsul Quliyev siyasi səhnənin təcrübəli və önəmli

şəxslərindədir. Hadisələrin fərqli ssenarilərində potensialı yüksək ola bilər. Rəsul müəllimin, sözsüz ki, seçkilərdə iştirak iddiası qanunidir. Lakin müxalifətin vahid namizədi ola biləcəyi məsələsinə ehtiyatla yanaşılmalıdır. Fikrimcə, vahid namizəd bugünkü hakimiyyətin etdikləri mənfə işlərin məsuliyyətini daşımamalıdır. Rəsul müəllim bugünkü komandanın uzun müddət ortağı, onun törətdiklərinin bünövrə-

rə müəlliflərindədir. Bu qəbilədən olan şəxslərin müxalifət simvoluna çevrilməsi ziyanlı ola bilər. İrəli sürdüyüm müxalifət birliyi formatında mən bugünkü hakimiyyətlə prinsipial mövqedə duran şəxs və qurumların birliyi təklifini irəli sürmüşəm. Sözsüz ki, Rəsul müəllim belə statusa malik siyasətçidir. Lakin belə bir ittifaqın zirvəsində mütləq bu hakimiyyətin məsuliyyət yükünü daşımayan, qeyri-siyasi şəxsin olması daha məqsədəuyğundur. Bu mənim baxışlarımdır. Düz, ya səhv belə görürəm. Əgər Rəsul Quliyev iradə göstərə, Azərbaycana dönə, məni və tərəfdarlarımı inandıra bilsə, planın həyata keçməsi üçün ölkədaxili və xarici qüvvələri bir araya gətirmək qabiliyyətini nümayiş etdirsə, o zaman onun namizədliyinə dəstəkləyə bilərəm. Qalan variantlarda mən namizəd olaraq özümü ondan daha şanslı və layiqli bilirəm”.

R.Nurullayev Rəsul Quliyevin vahid namizədliyinə və iddiasını irəli sürməsinə normal yanaşır: “Bunlar onun şəxsi işidir. Partiya kimi qarşımızda duran öz vəzifələrimiz var. Digər partiyaların planlarını, namizədlərin necə iştirak edəcəklərini müzakirə etmirik. Seçkilərdə iştirakımı artıq bəyan etmişəm. Qeyd etmişəm ki, bu ilin sonlarına qədər bütün siyasi partiyalarla, seçkilərdə iştirak edəcək şəxslərlə danışıqlar aparacam. Vahid format, platforma müəyyən etməliyik. Əgər bu, baş verməyəcəksə, biz gələn ilin əvvəllərindən təkbaşına seçkidə iştirak üçün çalışacağıq. Kimsə seçkidə iştirak etmək istəyirsə, ona uğurlar arzulayıyıq. İstənilən halda hər bir Azərbaycan vətəndaşı, prezident olmağı istəyən şəxs namizəd ola bilər. Rəsul Quliyev namizədliyini verib, bizə ona uğurlar diləmək qalır”.

□ Cavansir ABBASLI

Bu gün şeyxin qudası məhkəmə qarşısına çıxarılaçaq

Sabunçu məhkəməsində Çingiz Qənizadənin Qalib Salahzadəyə qarşı iddiasına baxılacaq...

Seyxin qudası, keçmiş deputat Qalib Salahzadə (Hacı Qalib) bu gün məhkəmə qarşısına çıxarılaçaq. Q.Salahzadəni məhkəməyə deputat Çingiz Qənizadə verib.

Hacı Qalibə qarşı xüsusi ittiham qaydasında Cinayət Məcəlləsinin 147-ci maddəsi ilə qaldırılmış iddia ərizəsi üzrə məhkəmənin hazırlıq iclası saat 11:15-də Sabunçu Rayon Məhkəməsində baş tutacaq. Cinayət Məcəlləsinin 147-ci maddəsində qeyd olunur: “Böhtan, yeni yalan olduğunu bilib-bilə hər hansı şəxsin şərəf və ləyaqətini ləkələyən və ya onu nüfuzdan salan məlumatları kütləvi çıxışlarda, kütləvi nümayiş etdirilən əsərdə və ya kütləvi informasiya vasitəsində yayma”.

Qalib Salahzadə

Bu maddənin cəzası isə yüz manatdan beş yüz manatadək miqdarda cərimə ilə və ya iki yüz qırx saatadək müddətə ictimai işlər, yaxud bir ilədək müddətə islah işləri, ən pis halda isə altı ayadək müddətə azadlıqdan məhrum etmədir.

Çingiz Qənizadə azvi-son.az saytına bildirib ki, Hacı

Çingiz Qənizadə

Qalib haqqında səsləndirdiyi fikirlərə görə üzr istəsə, onu bağışlamaq olar. “Bu məsələdə fikrim qətidir. O, haqqımda dediyi sözlərə məhkəmədə aydınlıq gətirməlidir. Əgər Hacı Qalib üzr istəsə, fikirlərini izah edə bilsə, onu bağışlamaq məsələsinə baxmaq olar”.

Sentyabrın 28-də Qalib Salahzadə modern.az saytına açıqlamasında məsələ ilə bağlı aşağıdakılar bildirmişdi: “Əgər mən bir şeyi deyirəmsə, deməli, onu düz deyirəm. Mən Çingiz Qənizadə haqqında heç bir yalan məlumat verməmişəm. Mən demişəm ki, Çingiz Qənizadənin keçmiş qaranlıqdır və sözümlün üstündə də dururam. O, məni məhkəməyə verib. Məhkəmədə isə çox şeylər açılaçaq. O, gördükləriniz jurnaldır”.

Məsələ burasındadır ki, Şeyxin qudasının təkə özü deyil, oğlunun da başı dərddədir. Belə ki, Qalib Salahzadənin oğlu Əlihüseyn Salahzadə artıq 2 həftədir həbsdədir. O, “Azərsu” ASC-nin əməkdaşını döyməkdə təqsirli bilinir. Əlihüseyn Salahzadə sentyabrın 13-də Nəsimi Rayon Məhkəməsi tərəfindən həbs edilərək Kürdəxanı həbsxanasına göndərilib. Ona qarşı Cinayət Məcəlləsinin 315.2. maddəsi (Hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı müqavimət göstərmə və ya zor tətbiq etmə) ilə cinayət işi açılıb. Ə. Salahzadəyə qarşı irəli sürülmüş maddəyə

görə, o, 3 ildən 7 ilədək müddətə azadlıqdan məhrum edilə bilər.

Hacı Qalib ictimaiyyətdə tez-tez mətbuata verdiyi ehtiyatsız açıqlamaları ilə gündəmə gəlir. Bundan başqa, o, ən çox həccə gedən şəxs kimi də tanınır. Özünün söyləməsinə görə, indiyədək 29 dəfə müqəddəs məkanı ziyarət edib. Həmçinin söyləyib ki, bu vaxta qədər 500 nəfəri Həcc

ziyaretinə göndərib. Məlum olduğu kimi, Həcc ziyarəti bir nəfər üçün 6500 manatdan baha başa gəlir. 500 nəfərin 6500 manatdan ziyarətinin xərci isə 3 milyon 250 min manatdır. Bu baxımdan Hacı Qalibi milyonçu da adlandırmaq olar. Milyonlar xərcləyən Qalib Salahzadənin bu məhkəmədən necə çıxacağını isə zaman göstərəcək...

□ Əli RAIS

BŞİH Milli Şuranın 7 oktyabr mitinqinə razılıq verdi

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti (BŞİH) Milli Şuranın oktyabrın 7-də mitinq keçirməklə bağlı müraciətini cavablandırıb. APA-nın xəbərinə görə, mərya mitinqin keçmiş “Məhsul” stadionunda keçirilməsinə razılıq verib.

Qeyd edək ki, Milli Şura oktyabrın 7-də saat 15:00-17:00-dək keçmiş “Məhsul” stadionunda mitinq keçirmək haqqında qərar verib və mitinqə icazə verilməsi üçün BŞİH-ə müraciət edib.

Kataloniyada keçirilən qondarma referendumun "nəticələrinin" tanınması bu bölgədə böyük bir məyusluqla müşahidə olunur. Yaxın günlərdə İspaniyanın Kataloniya muxtar vilayəti müstəqilliyini elan edəcəyini bəyan edən vilayət rəhbəri Karles Puçdemon srağagün xalqa müraciətində "val"ı dəyişib.

O, İspaniya hökuməti ilə danışıqlara hazır olduqlarını deyib və müstəqillik haqda bir ifadə belə işlətməyib.

Yaxşı, kimdir bəs İspaniyadakı bu separatizm baş memarı?

İDMAN ŞƏRHÇİSİ: O, 1962-ci ilin son günlərində- 29 dekabr tarixində Kataloniyanın əyalət şəhəri sayılan Amerdə dünyaya göz açıb.

Əvvəlcə siyasi, separatist reseptlərinə deyil...kulinariya reseptlərinə yiyələnib o. Ailə ənənələrinə uyğun olaraq öz ilk əmək fəaliyyətinə valideynləri Ksavve və Nuriya Puçdemonların qənnadı sexində start verib. Anası Nuriya Kazamado, deyilənə görə, həmişə gözü yaşlı gəzib. Franko diktaturası dövründə Fransada itkin düşmüş atasının xatirəsinə öz ikinci balasına Karles adını verib.

Ailədəki 8 oğlandan yalnız biridir.

O, əvvəlcə məşhur Santa Mariya del-Kollel kilsəsi xorunda öz səsini aradı. Hələ lap uşaqlıq günlərindən natiqlik istedadı üzərində həvəslə işləyib. Valideynlərinin qənnadı sexində öz ilk nitqini söyləyib guya. Səsini əvvəlcə siyasətdə deyil, rok-musiqi janrında sınaqdan keçirib. "Zenit" rok qrupu tərkibində öz ilk inqilabçı nitqlərini,

Kataloniyada arzusu puç olan Puçdemon

İspaniyadakı separatizmin "baş memarı" haqda ilginclik faktlar

nəğmələrini havada səsləndirib. Bir müddət jurnalistlik edib əyalət qəzetlərində. Kataloniyanın təbi, tarixi gözəlliklərini vəsv edib.

Görüb yox eyyy...məşhur "Barselona" futbol takımıyla əlaqə qurmasa, elə adi jurnalist kimi acından öləcək. Arzularına çatmayacaq.

"Barselona" futbol takımının, paytaxt "Real" komandası ilə növbəti oyununu baş məşqçi Con Laport bir gün məhz bu gəncə tapşırır. Və...

Və peşman olmur. Gənc idman şərhçisinin səlis, aydın nitqi, vaxtaşırı ispancadan ayrılıb kataloncaya keçməyi, h... azarkeşlərin böyük sevgisini qazanır qısa zamanda.

Sonrakı oyunların şərhini day bu Karles Puçdemonsuz ötürür. Futbol fanatları tələm-tələsik bu oğlanı peşəkar "bars"lardan-"Barselona" oyunçularından ayırırlar. Karles Puçdemon, ilk geniş öz dinləyici auditoriyasını bax bu zaman qazanır. Futbol şərhçisinə tədricən, yavaş-yavaş siyasi, separatist məzmun qatır. "Real" Madrid üzərindəki "bars"ların hər qələbəsini çöndürür əsl milli Katalon

bayramına. Futbol azarkeşliyini millətçilik şüarları ilə müşayiət etdirir.

AİLƏ VƏZİYYƏTİ: Sevgi seçimində Puçdemon, şükür, irqçi-millətçi deyil, kosmopolitdi. Arvadı Marsela Topor Rumıniya mənşəlidir. O, öz ərinə rumuncanı səlis öyrədir. Ailədə Mariya, Maqali adlı iki övlad var. İkisi də qız. Evdə, ailə üzvləri yalnız rumın, katalon dillərində danışırlar.

Mənşilin qapısındakı elanda yazılıb ki, bu evdə ancaq iki-cə rəsmi dil var-rumın, katalon dilləri.

ARZULARI, AZARLARI: Gənclik yaşlarında kosmonavt olmaq arzusunun gecələr çox sayıqlayıb. Anası bir gün ona deyib ki, bu arzu İspaniyada yox, başqa ünvanda- Rusiyada mümkündür.

Beləliklə, Rusiya ilə gizli əlaqələri bir növ sanki hələ uşaqlıqından mövcuddur. Rəsmi Madrid, Brüssel deyirsiz yox yerdən hərdən onu "Rusiya təəssübkeşi" adlandırır, hə? Məncə, bu ittihamın yanında irrasional zərər-dən çox rəşional zərər də tapmaq olar. Kataloniyanın məşhur ingilisdilli "Catalonia Today" qe-

zetini misal üçün o yaradıb ərəşəyə gətirib. Qəzetin adı da, məzmunu da Putinpərəst "Russia Today" telekanalını yamanca xatırladır. Doğum tarixləri də təxminən eynidir.

PARALELLƏR: Karles Puçdemon indiki Qərb siyasətinin təzə doğan parlaq ulduzudur. Bu futbol şərhçisi Kataloniya hadisələrini görəcəksiz həmişə idman şərhçisi kimi təbliğ edəcək.

Avropa mətbuatı, hadisələrin paralelini Donbasdakı separatizmdə görür. Hesab edir ki, Putin bu münaqişə ocağını ya-

ratmaqda Ukrayna böhranını Avropa ərəzisinə ixrac edib. İndi Qərb ərəşənin durumdadır. Donbas separatizminə qəti "yox!" demək, indi, Kataloniya böhranından sonra qəti mümkün deyil.

DÜNYANI SARSIDACAQ 18 AY: Karles Puçdemon boş-boğaz deyil. İdman şərhçisi olmasına baxmayın. Siyasətdə ritorika ilə baş aldatmayacaq o. Qoltuğundakı çantası da boş deyil. Orda, Katalon böhranını həlli planı mövcuddu. Əməliyyatın yol xəritəsi də ordadır. Puçdemon deyir ki, 18 ay sürəcək bu proses axır separatçıların qələ-

bəsi ilə nəticələnməli. Kataloniyanın öz milli pul vahidləri, ordusu, milli bankı guya həmin 18 ay ərəzində yaradılacaq.

TƏKLİFLƏRİ: Doğma Jiron şəhərinin meri ikən o təklif edib ki, məşhur "Taxt-tacların savaşı" (Game of Thrones) çox seriyalı film 6-cı seriyası məhz bu ünvanda çəkilsin.

Ölkəsinin xarabalıqlarına, məzarlıqlarına bir sözlə daha yaxşı bələddi o. Bunu özünün əsas müsbət keyfiyyəti bilər. Mətbuat isə...

Mətbuat isə başqa fikirdədir bu bərədə. Deyir bəs "torbada pişik var". Guya Karles Puçdemon "gizli qardaşlar"dandı. Orta əsr tamplıqlarındandı. Gizli ayinlər icra edir qədim xarabalıqlarda.

SOSIAL ŞƏBƏKƏLƏRDƏ çox fəaldır. İspaniyada ilk twitter istifadəçilərindəndi. 230 min abunəçisi var. El arasında "Pu-iqi" ləqəbi ilə məşhurdur. İndiyədək facebookda. Twitterdə 14 min məlumat bölüşüb.

KORREKTOR: Sovet jurnalistinin karyera pilləkəni əvvəlcə korrektor vəzifəsindən başlayardı. Bu vəzifəsində jurnalist ilk növbədə əvvəlcə özünü korrekte edirdi. Yalnız sonra gözlerini dikirdi masasındakı yazılı mətnlərə.

Karles Puçdemon bioqrafiasında belə bir epizod da var. O, jurnalist karyerasına ən düzgün nöqtədən-korrekturadan başlayıb. Əvvəl öz səhvlərini düzəldib. Əvvəl özünü korrekte edib. Sonra başqalarını.

İndi o yekəlikdə Kataloniyanın redaktəsi, tale tərəfindən məhz bu futbol şərhçisinə tapşır.

Hadisələri izləyək. Görək, Qarabağ virusu İspaniya qarışıq bütün Avropanı axır nə günə qoyur...

□ HƏMİD HƏRİSÇİ

Ermənilərin "üçüncü erməni dövləti" xülyası-"Kürdüstan"a müştəri çıxıb

Ekspert: "Həm Kürdüstanın "Artsax"ı tanımasını istəyir, həm də Kürdüstan ərəzisinə köçmüş ermənilərə avtonom hüquqlar tələb edir"

"2018-ci il martın 21-dən erməni dili İraqın şimalında elan edilmiş "kürd dövlətində" dövlət dili statusuna gətiriləcək". Bu bərədə İrəvanda keçirdiyi mətbuat konfransında erməni ekspert Karen Ovannisyan <https://ru.armeniasputnik.am/politics/20170927/8811485/ehks-pert-armyane-zainteresovany-v-provozglasheni-neza-visimosti-kurdistan.html> bil dirib. Onun sözlərinə görə, məhz bu səbəbdən yerli erməni icması referendumda Kürdüstanın "müstəqilliyinə" səs verib. (İstiPress)

Borzani

Sözügeden yazıda qeyd olunur ki, əgər plan baş tutarsa, Türkiyə və Azərbaycan İraqın şimalında öz ərəzi bütövlükləri üçün yeni təhdidlə qarşı-qarşıya qalacaqlar. Ər bil rejimi müxtəlif variantlarda çəkdiyi xəritələrdə az qala Türkiyənin 60 faizinə, Şimali Azərbaycanın

xidmət etdiyini anlamaq olar. Ermənilər isə sevinclə Ermənistan və qondarma Dağlıq Qarabağdan sonra "üçüncü erməni dövlətinin yaradılacağını" gözləyirlər.

Ekspert İham İsmayıl "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, XX əsrin sonu, XXI əsrin əvvəli dünyada separatizmin çiçəklənməsi dövrüdür: "Buna səbəb ilk növbədə SSRİ-nin və Yuqoslaviyanın dağılması oldu və proses daha çox Avropada yayıldı. Son olaraq aktivləşən separatçı qüvvələrə xaricdən olan maddi və siyasi dəstəyin artması, daxili mərkəzi hakimiyyətlərin zəifləməsi oldu. Kürdüstan dövlətinin yaranacağı haqqında ideya 27 ildir ki, yol gəlirdi və bu dövlətin yaranması istəyənlərin də, istəməyənlərin də gözünün qarşısında hər gün böyüdü və "müstəqillik referendumu" ilə

nəticələndi".

İsmayılın sözlərinə görə, Türkiyənin Ərbildən ucuz neft alverinə elə başı qarışdı ki, referendumun günü təyin olunanda Ərdoğan "şaşırdım" dedi: "Kürdüstanın referendum yolu ilə müstəqillik əldə etməsi Ermənistanın, yəni Qarabağ separatçıların çörəyinə yağ çəkmək kimi oldu. Bu, üçüncü erməni dövləti deyil, amma perspektivdə Kürdüstanın Türkiyə ərəzisinə iddiası davam edir. O ərəzilər ki, ermənilər oranı "Qərbi Ermənistan" hesab edir və nə vaxtsa kürdlərlə əlbir olub öz aralarında bölmək planlarını cızırlar. Suriyadan, Bağdaddan, xüsusilə Hələbdən qaçan ermənilər, bəzilərinin dediyi kimi, Qarabağa deyil, məhz kütləvi şəkildə Ərbilə köçmüşdülər və bölgənin neftin hesabına sürətlə inkişafını görüb orda məskunlaşmağa başladılar. Ermə-

nistan konsulluğu referendumdan əvvəl açıb. Etiraf etmək lazımdır ki, erməni diplomatiyası istər Qarabağ məsələsində, istərsə də Ermənistanın gələcəkdə hansı geopolitik düşərgədə olacağını müəyyənləşdirməkdə daha strateji addımlar atır, nəinki biz".

Ekspert qeyd etdi ki, dünyada baş verən istənilən separatizm Ermənistanın dəstək verməsi təbiidir: "Bu gün vassal olduğu Rusiya da öz daxilində separat ocaqları (Çeçenistan, Tatarstan, Başqırdistan) yatırırdı, amma Kırım "bədnam referendumla" işğal etdiyindən Ermənistan "Kürdüstan"ı dəstəkləmə tapşırğını verə bilmir. Ermənistan üçün Kürdüstanın yaranması həm Qarabağ acısından, həm də Türkiyə acısından çox önəmlidir. Kürdlər üçün də bu gün erməni qardaşdır. Referendumdan sonra Ər bil 52 dövlətə müraciət edib ki, müstəqillik referendumunu dəstəkləsinlər, o cümlədən Ermənistan. Ermənistan müraciət standart formada deyil, qardaş "Artsax" dövləti ilə perspektiv əlaqələr və əməkdaşlığın zəruriliyi, Qarabağ təcrübəsini öyrənmək təklifləri haqqında danışıqlar tələb edir. Ermənilər isə Kürdüstan cavabda əlavə -ikitarəfli mənfəət axtarır. Həm Kürdüstanın "Artsax"ı tanımasını istəyir, həm də Kürdüstan ərəzisinə köçmüş ermənilərə avtonom hüquqlar tələb edir. Ermənilər də Nalbəndyanın referendumda öz ərəziləri kimi göstəriblər. Əvvəllər də - Kürdüstan müxtəriyyəti kimi olanda ermənilərin, ümumiyyətlə, nə idarəçiliyə və digər məsələlərə dəxli olmayıb. Yəni bütün bu bəyanatlar ancaq və ancaq pay bölgüsündən nə isə qoparmaq arzusu ilə yaşamaqdır".

□ Cavid TURAN

Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının sonuncu açıqlamasında ifadə olunan rəqəmlər Azərbaycanda bank sektorunun durumunda az da olsa müəyyən irəliləyişlərin olmasından xəbər verir. Belə ki, Azərbaycanda fəaliyyət göstərən 31 bankın 31 avqust 2017-ci il tarixinə cəmi aktivləri 29 mlrd. 491,7 mln. manat, cəmi öhdəlikləri isə 26 mlrd. 568,2 mln. manat təşkil edib. Sektorun balans kapitalı 3 milyard manata yaxın, əhəlinin əmanətləri 6 mlrd. 871,7 mln. manat olub.

Bəs, görəsən, vəziyyət həqiqətəni müsbətə doğru deyir? Son aylarda bank sektorunun inkişafına yönələn qanunverici aktlar pozitiv dəyişikliyə səbəb olubmu?

Bu və digər sualları **Banklar Assosiasiyasının Rəyasət Heyətinin sədri Zakir Nuriyev** "Yeni Müsavat"a müsahibəsində cavablandırdı.

- Zakir müəllim, Azərbaycan bank sektorunun durumu ilə bağlı rəqəmlərdəki pozitiv dəyişikliklər nədən xəbər verir? Sağlamlaşdırma prosesində hansısa uğurlar əldə olunubmu?

- Məlumatlardan da gördüyü kimi, artıq bankların bir çoxu gəlir generasiya etməyə başlayıblar. Bankların gəlir generasiya etməsi ümumilikdə sektor üzrə mənfəətlə çıxmanı təmin edib. Lakin ayrı-ayrı banklarda yenə də zərər həcmələri qalmaqda davam edir. Çünki bankların əldə etdiyi gəlirlərin bir hissəsi mövcud olan itkilərin və əvvəlcədən yaranmış zərərlərin bağlanması üçün yönəlib. Ona görə də bankların gəlir generasiya etməsinə rəğmən, aktiv mənfəətin həcmi əldə etdikləri mənfəətin həcmindən daha kiçikdir. Eyni zamanda bütövlükdə iqtisadiyyatda gedən dinamik proseslər, "Nağdsız hesablaşmalar haqqında" qanunun qəbul edilməsi və onun tətbiqi bankların depozit ba-

zasının formalaşmasına, yalnız bir pozisiyadan asılılığının aradan qaldırılmasına dəstək oldu. Hazırda bütün növ əməliyyatların, köçürmələrin banklar vasitəsilə həyata keçirilməsi, əməkdaşlarının ona bərabər ödənişlərinin tamamilə banklar tərəfindən kartlar vasitəsilə həyata keçirilməsi bankların gəlir generasiya etməsinə şərait yaratdı. Yeni təkcə bank sektorunda gedən proseslər deyil, eyni zamanda bank sektoruna birbaşa təsir göstərən, fəaliyyətdə olduğu mühitin özündə baş verən dəyişikliklər də bu sektorda müsbət dinamikanın yaranmasına təsir göstərən amillər sırasındadır.

- Banklar kredit verilişini, tam şəkildə olmasa da, müəyyən qədər bərpa ediblər. Lakin yenə də manatla kreditlər üzrə faiz dərəcələri yüksək olaraq qalmaqdadır. Banklar öncəki acı təcrübədən dərs çıxarmayıbmı?

- Bəzi yerlərdə qeyd olunur ki, bank faizləri 30 faizdən yüksəkdir. Bankların 30 faizdən yuxarı kredit verməsi haqqında bizdə məlumat yoxdur. Mən deyirdim ki, hazırda banklar faiz dərəcəsinə əvvəlki dövrlə müqayisədə aşağı salıblar. Bu gün valyuta kreditləri üzrə faiz dərəcəsi 5 faizdən başlayır və 10 faizə qədər davam edir. Eyni zamanda manatla kreditlərdə faizlər

"Bankların itkisi 1,8 milyard dolların üzərindədir"

Banklar Assosiasiyasının sədri: "Problemlili kreditlər məsələsinin həlli üçün qanunvericilikdə bir sıra dəyişikliklərin qəbul olunması bu problemin həllinə kömək göstərə bilər"

bir qədər yüksəkdir. Bunun səbəbi isə manat üzrə qorunan əmanətlərin faiz dərəcəsinin 15 faizdən başlamasıdır. Bunun üzərində bankların risk marjasını, əməliyyat xərclərini də gələndə manat kreditləri daha yüksək faizlə verilməlidir. Ancaq bir daha vurğulamaq istəyirəm ki, bugünkü səbəb bank sektorunun kənarında olan təsirlərdir. Yeni tələbin yönəldilməsi, girovların özgeninkiləşdirilməsi və reallaşdırılması ilə bağlı olan və ona bərabər digər risklərin

yüksək olması manat kreditlərində risk marjasını artırır. Valyuta kreditləri üzrə faiz dərəcəsinin aşağı düşməsinin səbəbi isə odur ki, valyuta ilə olan qorunan əmanətlərin faiz dərəcəsi 3 faiz müəyyən edilib. Əksər banklar isə əmanətləri 3 faizin altında qəbul edirlər. Bu da imkan verir ki, banklar valyuta ilə olan əmanətlərin faiz dərəcələrini aşağı sala bilsinlər. Əgər biz bu gün bank sektorundan kənarında olan, yəni girov mexanizminin reallaşması üzrə olan

tədbirləri həyata keçirə bilsək, qanunvericilikdə müvafiq dəyişikliklərin olmasını başa çatdırsaq, bu proses rahat olsa, o zaman faizlər də aşağı düşə bilər.

- Zakir müəllim, faizlərin yüksək olmasında problemlili kreditlərin həcmində artımın ehtimalını da gözdən keçirmək olmaz. Ümumilikdə bu məsələdə bankların üzərinə düşən vəzifə nədir? Digər tərəfdən, problemlili kreditlərin bank sektorunda yaratdığı çətinliklər hansılardır?

- İstər Avropanın inkişaf etmiş ölkələrində, istərsə Çində iqtisadi şəraitin dəyişdiyi bütün hallarda ilk olaraq bank sektoru təsire məruz qalır. Hazırda Azərbaycanda da proses bu şəkildə baş verir. Bu zaman problemlili kreditlərin yaranmasının əsas səbəbi borcalanların öz borclarına xidmət edə bilməməsidir. Təbii olaraq, bu proses bəlli bir zaman aldı, bu zaman içində də banklar öz

itkilərini tanımalı oldular. Bu itkilərin səviyyəsi 1,8 milyard dolların üzərindədir. Bu problem isə sektorun inkişafına böyük zərbə vurmuş oldu. Bir sıra banklarda vəziyyət gərginləşdi. Problemlili kreditlər bütün zamanlarda olub. Ancaq söhbət onun ümumi kredit portfelinin tərkibində hansı həcmdə olmasından gedir. Qarşıda duran məsələ odur ki, bu zərərlər mövcuddur və banklar onu tanıyıblar. İqtisadiyyat da, borcalanlar da bu zərəri tanımalıdırlar və mövcud vəziyyətin birlikdə həlli yolu tapılmalıdır. Ola bilməz ki, bütün itkilər bankların üzərində qalmış olsun. Bank sektoru bütövlükdə mənfəətlə çıxsa da, ayrı-ayrı banklar üzrə zərərlərin həcmi böyük məbləğdə qalmaqda davam edir. Əgər banklar bu zərəri tanıyıblarsa, bunu öz gəlirləri hesabına qismən bağlamağa başlayıblarsa, borcalanlar da bu zərəri tanımalı və borcların ödənilməsinə təmin etməlidirlər. Girovların uzun sürən özgeninkiləşdirilməsi və reallaşdırılması prosesi, həmin vəsaitlərin bərpasına bu qədər zaman xərclənməsi təbii olaraq bu sektora mənfəi təsir göstərir. Hesab edirik ki, problemlili kreditlər məsələsinin həlli üçün qanunvericilikdə bir sıra dəyişikliklərin qəbul olunması ilin sonuna qədər bu problemin həllinə kömək göstərə bilər.

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Neft Fondundan 1,4 milyard dollarlıq yatırım özünü doğruldacaqmı...

İlham Şaban: "STAR zavodunu SOCAR-ın Azərbaycan hüdudlarından kənarında reallaşdırılan kommersiya baxımından ən rentabelli layihəsi hesab etmək olar"

Prezident İlham Əliyev oktyabrın 5-də Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun 2017-ci il büdcəsinə dəyişikliklər edilməsi barədə fərman imzalayıb. Fərmanla Dövlət Neft Fondunun (ARDNF) bu ilki büdcəsindən "STAR" neft emalı kompleksinin tikintisi layihəsində Azərbaycan Respublikasının iştirak payının maliyyələşdirilməsi üçün 744 milyon 72 min manat ayrılıb.

Qeyd edək ki, Türkiyədə inşa olunan "Star" zavodunda Azərbaycan dövlətinin iştirak payının ARDNF tərəfindən maliyyələşdirilməsinə 2011-ci ildən başlanıb. Fondun rəsmi məlumatına görə, indiyədək bu məqsədlə 960,2 milyon dollar vəsait ayrılıb. Prezident fərmanı ilə ayrılan məbləği də nəzərə alsaq, ümumilikdə bu layihəyə 1,4 milyard dollara yaxın ARDNF vəsaitinin yönəldildiyi aydın olur.

Neft Fondu ayrılan bu vəsaiti geri qaytara biləcəkmi? Regionun ən uğurlu layihələrindən biri kimi dəyərləndirilən "Star" zavodunun rentabelli qoyulan sərmayəyə adekvat ola biləcəkmi?

Suallara cavab verən Neft Araşdırmaları Mərkəzinin rəhbəri İlham Şabanın sözlərinə görə, layihə kifayət qədər rentabellidir: "STAR neft emalı zavodunu SOCAR-ın Azərbaycan hüdudlarından kənarında

reallaşdırılan kommersiya baxımından ən rentabelli layihəsi hesab etmək olar. Əvvəla, o baxımdan ki, gələcək ilin II rübündə STAR artıq ilk məhsulu-

nu verməyə başlayacaq. Cəmi 4 ilə ildə 10 mln. ton neft emal edən nəinki Türkiyədə, hətta Balkanlarda və Cənubi Avropada son 10 ilin ən müasir tex-

nologiyası ilə tikilmiş bir emal müəssisəsi olacaq. Onun istehsal etdiyi məhsullar keyfiyyət parametrlərinə görə ən yüksək standartlara cavab verdiyindən məhsullara Türkiyə xaricində belə böyük tələbatın olacağı indidən bəllidir. Bu zavod məhz yerli bazarın və Avropa bazarında hansı məhsullara tələbatın yüksək olması nəzərə alınaraq layihələndirilib. Yeni burada avtomobil benzini istehsal ediləcəkdir. Zavodun bütün gücü avrodizel və aviakerosin üzərində köklənib. Bir də Petkim neft-kimyə zavodunun xammal bazası olan nafta. SOCAR-ın açıqlamalarına görə, ilk on ildə şirkətin illik xalis mənfəətinin 800 milyon dollardan artıq olacağı gözlənilir. Bu rəqəm dünya bazarında neft məhsullarının aşağı qiymətləri ilə hesablanıb."

Vaxtilə ARDNF-dən Bakı-Tiflis-Ceyhan Əsas İxrac Boru Kəmərinin tikintisinə vəsait ayrılarkən də insanlarda tərəddüdlərin olduğunu deyən ekspert bildirir ki, Neft Fondunun STAR üçün yatırımı cəmiyyətdə humanitar yardım kimi başa düşülməməlidir: "Həmin vəsaitlər vaxtilə Bakı-Tiflis-Ceyhan layihəsində SOCAR-ın payının maliyyələşdirilməsində olduğu kimi nəinki geri qaytarılacaq, həm də Fon-

da əlavə dividend gətirəcək. Xatırladıq ki, Fond vaxtilə BTC-də SOCAR-ın 289 milyon dollarlıq payını maliyyələşdirdi və bundan təqribən 500 milyon dollar dividend götürdü.

Bir məsələni də deyim ki, 2018-ci ildən sonra Fondun maliyyələşən enerji layihələri faktiki bitir və gəlir gətirmək dövrünə qədəm qoyurlar. Bu layihələr hansılardır: "Şahdəniz", hansı ki, Fond 2016-cı ilin mayından vəsait qazanmır, ancaq dövlətin payını maliyyələşdirir. TANAP və sonra TAP, həmçinin STAR layihəsi. Bir də Heydər Əliyev adına qazma qurğusunun istismarından əldə edilən gəlir - Fond o layihəyə 1 milyard dollar vəsait yatırırdı. Fondun öz xərcləmələrini çıxarması, təbii ki, təcridən olacaq. Ancaq neftin azalan gəlirləri fonunda yeni bir gəlir maddəsi çox mühümdür. İkincisi, Fond gəlirlərin idarə edilməsindən artıq 550-600 milyon dollar vəsait əldə edir. Bir neçə ildən sonra bu göstəricini daha çox səhm bazasına yatırımlar hesabına 1 milyard dollardan da çox edə biləcək. Yeni yaxın 5 ildə Neft Fondu neftin 55-60 dollar qiymətləri dəhlizində özünün illik gəlirlərini stabil olaraq 6 milyard dollar səviyyəsində saxlaya bilər."

□ DÜNYA

Sabunçu Rayon Məhkəməsində ləğv edilmiş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin generalı Akif Çovdarov və digər 3 nəfərin cinayət işi üzrə növbəti məhkəmə prosesi başa çatır. Oktyabrın 4-də Akif Çovdarov son sözlə çıxış edib. Çovdarov son sözündə, açıq şəkildə olmasa da, sətiraltı hansısa məsələlərə toxunub, kimlərsə ona qarşı qərəzindən bəhs edib. Çovdarov çıxışında bildirib: “Əgər dövlətim və hakim məni cəzalandırsa, mən bunu xidmətimin davamı kimi qiymətləndirəcəyəm. Ölkəmə, dövlətimə xidmətlərim olub. MTN-də işlədiyim vaxtlardan mənə qarşı qərəzli münasibətlər aparılıb”.

Çovdarov bildirib ki, həmişə prezidentə və dövlətinə sadıqdır: “Hətta indi də sadıqəm”. O, ittihamlarla razılaşmadığını və bunların böhtan olduğunu bildirdi. General çıxışında istintaq orqanının işi araşdırmasından və ona qarşı davranışından da gileyənib: “Mən dövlətə xidmət etmişəm. İstintaq orqanı mənə elə davranırdı ki, ya hər şeyi danışım, ya da özümü öldürüm. İstəyirdilər ki, özümü öldürmək həddinə çatım. Amma mən zəif

adam deyiləm ki, bunu edim. Və bunu etmədim. Düşündüm ki, özümü öldürsəm, hər şeyi boynuma qoyarlar, arxamca danışarlar”.

Onu da qeyd edək ki, məhkəmədə dövlət ittihamçısı Çovdarovun 15 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilməsini tələb edib.

“Yeni Müsavat”a danışan təhlükəsizlik üzrə ekspert İlham İsmayıl bildirib ki, MTN generalının şifrəli çıxışında diqqət

Akif Çovdarovun son sözünün şifrələri

İlham İsmayıl: “Bu, o deməkdir ki, Çovdarovu qısa müddət ərzində azadlığa buraxacaqlar”

əsasən bir məqam çəkir: “Mənə maraqlı gələn onun “prezidentə və dövlətə bu gün də sadıqəm” ifadəsi oldu. Burada o nə demək istəyir? Mənə çox maraqlıdır. Yeni demək istəyir ki, keçmişimdə də nə etmişəm dövlətə və dövlət maraqlarına görə etmişəm? Onun fikirlərində əks mövqə də var. Deyir ki, məni tutanda irəli sürülən ittihamla görə özümü öldürmək istədim. Belə görünür ki, onun narazılığı yalnız prokurorluqdadır. Son sözündə də müəyyən müəmmalar diqqətdən yayınmadı. Sözlərindən belə çıxdı ki, heç nəyi özbaşına etməyib. Sadəcə olaraq, verilən tapşırıqları yerinə yetirib. Özü də əfv istəmir. Birbaşa olaraq deyir ki, məni azadlığa buraxın. İnanmıram ki, onu birbaşa olaraq azadlığa buraxacaqlar. Ancaq bu, o deməkdir ki, Çovdarovu qısa müddət ərzində azadlığa buraxacaqlar”.

İ.İsmayıl Çovdarovun qərəzlə bağlı fikirlərinə də münasib

bət bildirib: “Burada o, Eldar Mahmudovu nəzərdə tutmur. Çünki Çovdarov Mahmudovun sağ əli olub. Əgər qərəzi Eldar Mahmudovdan gözləseydi, indiyə qədər məhkəmədə onun adını çəkərdi. Ancaq bu, baş verməyib. Bəlkə də DTX demək istəyib, çəşib MTN deyib. Ancaq o da mümkün deyil. Çünki DTX-nın indiki rəhbərliyi onunla işləməyib. Hər halda ola bilər ki, daha çox adı hallanan Hilal

Əsədovu nəzərdə tutur. Çovdarova qərəz ona görə ola bilər ki, o, çox kobud və qanunsuz hərəkət edib. Ona görə də istə-təməz oradakı məsuliyyətdir. Yeni demək istəyir ki, keçmişimdə də nə etmişəm dövlətə və dövlət maraqlarına görə etmişəm? Onun fikirlərində əks mövqə də var. Deyir ki, məni tutanda irəli sürülən ittihamla görə özümü öldürmək istədim. Belə görünür ki, onun narazılığı yalnız prokurorluqdadır. Son sözündə də müəyyən müəmmalar diqqətdən yayınmadı. Sözlərindən belə çıxdı ki, heç nəyi özbaşına etməyib. Sadəcə olaraq, verilən tapşırıqları yerinə yetirib. Özü də əfv istəmir. Birbaşa olaraq deyir ki, məni azadlığa buraxın. İnanmıram ki, onu birbaşa olaraq azadlığa buraxacaqlar. Ancaq bu, o deməkdir ki, Çovdarovu qısa müddət ərzində azadlığa buraxacaqlar”.

Ekspert söyləyib ki, yaxın zamanlarda Akif Çovdarovla birlikdə digər üç nəfər də azadlığa buraxıla bilər: “Dəfələrlə bu cür şeylər olub. Çovdarovun bildiyi dövlət sirləri dövlət üçün maraqlı deyil. O nə bilir ki? Bəzi cinayətlərin üstünü açma bilər. Ancaq inanmıram ki, bundan sonra nə isə desin. Əgər bu günə qədər bəzi məsələlərdə susubsa, bundan sonra da susacaq. Görünür, ona deyiblər ki, sussan sənin üçün xeyirli olar. Başqa bir söhbət yoxdur. Çalışacaq ki, məhz elə susmağı ilə daha tez azadlığa çıxsın. Səh-hətində də problemlər var. Ömrü vəfa etsə, azadlığa çıxar. Çovdarovu buraxsalar, digərlərini də ard-arda azadlığa buraxarlar. Lakin bunu indi etməyəcəklər. Üçdə bir təbii edəcəklər, əfv və ya perspektivdə dəyənən ad günləri, bayramlar və sairə çoxdur. Həmin günlərdə buraxa bilərlər”.

□ ƏLİ RAİS

Bakıda Rusiyanın patronajlığı ilə təhlükəsizlik toplantısı

Sülhəddin Əkbər: “Bütövlükdə qonşu regionda baş verən proseslərlə bağlı Azərbaycanın strateji önəminin artması Rusiyani Azərbaycana daha böyük diqqət ayırmağa məcbur edir”

Oktabrın 5-də Bakı daha bir böyük tədbirə ev sahibliyi edib. Belə ki, həmin gün Müstəqil Dövlətlər Birliyinə (MDB) üzv dövlətlərin təhlükəsizlik və xüsusi xidmət orqanlarının terrorizm və ekstremizmin digər zorakı təzahürləri ilə mübarizə üzrə bölmələrinin nümayəndələrinin VII regional ekspert məsləhətləşməsi və MDB dövlətlərinin antiterror mərkəzləri nəzdində Elmi Məsləhət Şurasının geniş plenar iclası öz işinə başlayıb.

Məlumatla görə, məsləhətləşmənin keçirilməsinin məqsədi MDB dövlətlərinin xüsusi xidmət orqanlarının əməkdaşlığının daha da möhkəmləndirilməsi, təcrübə mübadiləsinin aparılması və ekstremizim və terrorizmə qarşı effektiv texnologiyaların yaradılmasıdır. Şübhəsiz ki, MDB adlı qurumun tədbirindən söhbət gedərkən öncə onun yaradıcısı və yaşamasında hamıdan çox maraqlı olan Rusiya göz önünə gəlir. Bu məntiqlə Bakıda düzənlənən tədbiri həm də Rusiyanın tədbiri adlandırmaq olar. Bəs, Azərbaycan şimal qonşusu ilə təhlükəsizlik, terrorizm və ekstremizmə qarşı mübarizə sahəsində birgə əməkdaşlığa nə dərəcədə effektiv nəticəyə nail ola bilər? Ümumiyyətlə, separatçı fəaliyyəti, işğal, terroru dəstəkləyən və onu həyata keçirən Ermənistanın himayədarı olan Kremlə əməkdaşlıq etibarlı nə-

ticə vəd edirmi? Bununla bağlı söhbət etdiyimiz politoloq Sülhəddin Əkbər “Yeni Müsavat”a maraqlı fikirlər söylədi.

Ekspert öncə tədbirin Bakıda keçirilməsini təsadüfi saymadı: “Rusiya dövlət siyasətinə əsasən, MDB imperiyasının yeni formada bərpasının aralıq forması kimi nəzərdə tutulur. MDB yaradılarkən də başlıca məqsəd ondan ibarət idi ki, necə ki, Rusiya öz gücünü bərpa edə bilməyib, keçmiş müttəfiq respublikalar bu aralıq formaya cəlb olunsun, Rusiya özünə gəldikdən, öz gücünü topladıqdan sonra isə imperiya yeni bir şəkildə bərpa olunsun. Gördüyünüz kimi, KTMT, ardınca Gömrük İttifaqı, Avrasiya İqtisadi Birliyi yaradıldı. Yeni məqsəd yeni imperiya bərpa edənə qədər keçmiş sovet respublikalarını öz orbitində saxlamaq idi. Rusiya 2005-ci ildən etibarən öz gücünü bərpa etməyə və ipləri daha da sıx yığ-

mağa başladı”.

Politoloq qeyd etdi ki, dünyada və regionumuzda geopolitik qarşıdurma həlledici mərhələyə daxil olub: “O baxımdan da Rusiya MDB-yə, o cümlədən də Azərbaycana təsirini artırmaq ehtiyacı hiss edir. Yeni əvvəlki münasibətlər sistemi tam etibarlı hesab olunmur və əlavə yeni təsir mexanizmləri, təsir rıçaqları yaratmağa ehtiyac duyur. Bu baxımdan həm hərbi sahədə, həm də təhlükəsizlik sahəsində yeni-yeni əməkdaşlıq, tərəfdaşlıq, müttəfiqlik formaları ortaya çıxır. Azərbaycanla hərbi sahədə əməkdaşlıq həlledici istədiyi səviyyədə olmasa da, təh-

lükəsizlik sahəsində, çox təəsüf ki, nəticəyə nail olub. Mən Rusiyanın bütövlükdə Azərbaycana, o cümlədən xüsusi xidmət orqanlarına təsirinin güclü olduğunu düşünürəm və son zamanlarda bu təsirin daha da artdığını görürəm”.

Belə bir ərafədə Azərbaycanın qonşuluğunda, Dağıstanın rəhbərliyinin əvəzlənməsi də təsadüf kimi qəbul olunmur. Hesab olunur ki, Kremlin bölgə ilə bağlı planlarında bu amil də yer alır. S.Əkbər də hesab edir ki, Rusiyadakı son kadr dəyişikliklərində iki başlıca məsələ var: “Birincisi, prezident seçkilərinə hazırlıqla bağlıdır. Putin özünə daha sadıq olan və daha nisbətən güclü, ictimai rəyə təsir imkanları olan adamları hakimiyyətə gətirməyə çalışır. İkincisi də, münaqişə bölgələrində daha etibarlı kadrlara istinad edir. Nəzərə alsaq ki, bizim qonşu regionlarda çox ciddi proseslər gedir, xüsusən də Kürdüstan məsələsi ilə bağlı Türkiyə-İran yaxınlaşması, Şimali Suriyada yeni kürd qurumlarının yaradılması, Şimali İraqda Kürdüstanın “müstəqilliyi” ilə bağlı referendumun keçirilməsi, bununla

əlaqədar Türkiyənin İran və mərkəzi Bağdad hökuməti ilə yaxınlaşması, eyni zamanda İran məsələsinin ABŞ və İsrailin gündəminə gəlməsi və bütövlükdə qonşu regionda baş verən proseslərlə bağlı Azərbaycanın strateji önəminin artması Rusiyani Azərbaycana daha böyük diqqət ayırmağa məcbur edir. Çünki bir tərəfdən İran məsələsinin gündəmə gəlməsi, o biri tərəfdən vəkəlet müharibəsinin yənidən qızışma ehtimalının artması, digər tərəfdən də həm Rusiya, həm də Azərbaycanda gələn il keçirilməsi planlaşdırılan seçkilər Dağıstana diqqəti daha da artırmağa səbəb olar. Çünki Dağıstan da Şimali Qafqazın tərkib hissəsi kimi narahat bölgələrdən biridir və Azərbaycan, İrana gedən əsas quru yoludur. Ona görə də hər zaman Rusiyanın diqqətində olub, görünür son zamanlarda bu diqqət dediyim səbəblərdən daha da artıb”.

Bəzi ehtimallara görə, Rusiyanın Azərbaycanda fəallaşması Bakı ilə Avropa İttifaqı və digər Qərb institutları arasında əməkdaşlıq istiqamətində fəallığın müşahidə olunması ilə bağlı da ola bilər. S.Əkbər də bu ehtimalı istisna etmir: “Bəli, nəzərə alsaq ki, ABŞ və Qərblə Rusiyanın geopolitik savaşı həlledici mərhələyə daxil olur, bu, eyni zamanda postsovet məkanına aiddir.

Moldova, Gürcüstan, Ukraynada baş verən proseslər aydındır və GUAM oxunun ucu da Azərbaycana dirənir. Yeni əgər biz Qara dənizdə, Ukrayna və Gürcüstanda gedən prosesləri izləsək, bunu görürük. O baxımdan Azərbaycan da GUAM ölkəsi olaraq bir tərəfdən ABŞ, Avropa Birliyi və NATO-nun diqqət mərkəzindədir, digər tərəfdən də Rusiya, İran və Çinin. Bura Çinin “Bir kəmar, bir qurşaq, bir yol” təşəbbüsünü də əlavə etsək, görürük ki, artıq regionda geopolitik oyuna Çin də qoşulub. Əgər dünənə qədər iki tərəf var idisə, bu gün artıq üçüncü bir tərəf də var. Bir tərəfdə ABŞ, Qərb, digər tərəfdə Rusiya və İran, o biri tərəfdə də Çin. Bu xətlər məhz Azərbaycanda, Cənubi Qafqazda və Xəzərdə kəşifdir. Azərbaycan, Xəzər bu geopolitik mübarizə xətlərinin, oxlarının kəsişməsində yerləşdiyinə görə, bu mərhələdə Azərbaycana xüsusi diqqət olacaq. Onu da nəzərə alsaq ki, Azərbaycan hələ strateji seçiminə etməyib, o baxımdan bütün tərəflərdən təzyiqlə üzləşəcək. Necə ki, biz artıq bunu görürük. Hələlik Çin tərəfdən xüsusi görünən təzyiqlər yoxdur. Amma həm Rusiya, həm də ABŞ və Qərb tərəfdən bu təzyiqlər görünür. Yaxın perspektivdə biz bu təzyiqlərin artan xətt üzrə gedəcəyini görərik”.

□ E.PASASOY

Milli Şuranın keçirdiyi 23 sentyabr mitinqi və təyin etdiyi 7 oktyabr mitinqi ətrafında gedən müzakirələr səngimək bilmir. Mitinqin ən çox ölkə iqtidarına, yoxsa müxalifətinə sərf etdiyi barədə mövqelər birmənalı deyil.

Prezident İlham Əliyevin oktyabrın 4-də Avropa İttifaqının Brüsseldə akkreditə olunmuş səfirinin daxil olduğu Avropa İttifaqı Şurasının Siyasi və Təhlükəsizlik Komitəsinin nümayəndə heyəti ilə görüşündə müxalifətin mitinqi barədə dediyi fikirlər geniş rezonans doğurdu. Müxalifət barədə nadir hallarda danışan ölkə başçısının son dediklərindən sonra aksiyanın hökumətə lazım olması barədə gedən müzakirələr daha da artdı.

Dövlət başçısı dedi ki, müxalifət müntəzəm surətdə mitinqlərini keçirir: "Həmin mitinqlərdə min nəfərə yaxın insanın iştirakı isə digər bir məsələdir. Bunlar əsasən partiyaların üzvləri və onların qohumlarıdır. Yeni bu mitinqlər normal, adi vətəndaşları cəlb etmir və burada bizim günahımız yoxdur".

Çoxları aksiyanı hakimiyyət üçün daha sərfəli hesab edir. Arqument kimi də son zamanlar Qərbdən gələn təzyiqlər göstərilir. Qeyd olunur ki, əslində hökumət bu aksiyalara icazə verməklə, şəhərin mərkəzində yer ayırmaqla, maneçilik törətməklə ən çox təzyiqlərə məruz qaldığı demokratiya, insan haqları ilə bağlı məsələlərdə Qərbə göstərmək istəyir ki, bunların hər biri Azərbaycanda var, yeni

sizlərin bu yöndəki təzyiqləri doğru deyil.

Politoloq Elçin Mirzəbəyli Milli Şuranın mitinqlərinin əsl səbəblərini açıqladı: "Sərbəst toplaşmaq azadlığı fundamental hüquqlardan biridir və Azərbaycanda müvafiq qanunvericilik vətəndaşların bu istiqamətdə öz hüquqlarından istifadə etmək üçün heç bir maneə yoxdur. Millət vəkili Qüdrət Həsənzadənin Milli Şuranın aksiyasının "iqtidara son dərəcə lazım olduğu" barədə fikirlərində konkret zaman kəsiyi və konkret aksiya nəzərdə tutulurdu. Həmin dövrdə Azərbaycana qarşı kampaniya aparılan qüvvələr ölkədə fundamental hüquqların həyata keçirilməsində ciddi problemlərin olduğunu iddia edirdilər. Bu kampaniyanın ən qabarıq vaxtında Milli Şura mitinq təyin etdi, bu mitinqdə iqtidara qarşı ən ağılaşmaz ittihamlar səsləndirdi, ağıllarına və ağızlarına nə gəldi deyən bu insanlara isə gözün üstə qaşın var deyən olmadı. Aksiya isə həm də radikal qrupların ictimai dəstəyə malik olmadığını nümayiş etdirdi. Bu fiaskodan sonra yenidən aksiya keçirməyə cəhd göstərən isə bir neçə səbəbi ola bilər: 1. Milli Şura növbəti uğursuzluqdan sonra yenidən aksiya keçirməklə "iqtidara lazım oldu-

Milli Şuranın hakimiyyətə

"pas" alındı

Elçin Mirzəbəyli: "Hökumət belə aksiyalardan istifadə etməyi bacarmır"

ğu məqamda aksiya keçirmədiyini" sübuta yetirmək istəyir. 2. Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasındakı münasibətlərin normal məcraya düşdüyünü narahatlıqla qarşılayan qüvvələr, o cümlədən ermənipərəst dairələr belə bir aksiyanın keçirilməsi sifarişini verirlər və çox güman ki, aksiya çərçivəsində müəyyən təxribatlar törətməklə ölkəmizə qarşı kampaniyanı davam etdirmək

üçün arqument əldə etmək istəyirlər. Bu amil Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində proseslərin intensivləşmə biləcəyi ehtimalı ilə də bağlı ola bilər. Yeni Ermənistan qarşı sanksiyaların tətbiqinin zəruriliyi faktı ilə qarşı-qarşıya qalan qüvvələr prosesini ləngitmək üçün Milli Şuraya "xidmətindən" yararlanmağa çalışırlar. 3. Milli Şura ölkəmizə qarşı qarayaxma kampaniya-

sının davam etdiyi bir zamanda yenidən aksiya keçirməyə cəhd göstərməklə hansısa korporativ maraqlar əsasında öz xidmətini davam etdirir. Onu da qeyd edim ki, Milli Şurada təmsil olunan şəxslərin siyasi təcrübəsi nəzərə alınarsa, bu 3 missiyanın eyni zamanda da həyata keçirilməsi mümkündür".

Politoloq istənilən hakimiyyətin bu cür hadisələrdən istifadə etdiyini qeyd etdi: "Daha öncə də qeyd etdiyim kimi, artıq xeyli müddətdir ki, Azərbaycanda kütləvi aksiyaların keçirilməsi üçün məkanlar müəyyən edilmiş və ölkənin siyasi spektrinin ən müxtəlif tərəflərində təmsil olunan qüvvələr bu məkanlarda aksiya keçiriblər. Axı Milli Şura ilk dəfə deyil ki, "Məhsul stadionu"nda aksiya keçirir. Digər tərəfdən, istənilən siyasi hakimiyyət hər hansı hadisədən həm də öz təbliğatı üçün əlavə arqumentlər qazanmağa çalışır. Bu, dünyanın hər yerində belədir. Əgər Milli Şura və ya hər hansı bir qurum bunun üçün əsas verirsə, bu, onların prob-

lemidir. Prezident öz çıxışında bir neçə istiqamətə diqqət çəkdi. Qeyd etdi ki, Azərbaycanda əhalinin 70 faizindən çoxu internet istifadəçisidir, ölkədə mətbuat azadlığının məhdudlaşdırılmasından söhbət belə gedə bilməz. Dövlət başçısı bu kontekstdən Azərbaycanda vətəndaşların sərbəst toplaşmaq hüququnun qorunması ilə bağlı da nümunə gətirdi. Yeni faktları dilə gətirdi və Azərbaycana qarşı aparılan kampaniyaların tamamilə əsassız olduğunu bir daha sübuta yetirdi. Əgər iqtidar ona qarşı irəliləməyə çalışırsa, bu onun uğurudur. Deməli, hökumət kimlərsə onun əleyhinə istifadə etmək istədiyi aksiyalardan belə arqumentlərini möhkəmləndirmək üçün istifadə etməyi bacarmır. Bu proses necə istiqamətləndirilir, Milli Şura adlanan prinsipsiz, ideyasız, milli hədəfləri olmayan siyasi qrup hansı maraqlar çərçivəsində yönləndirilir və s., düşünürəm ki, bu, məsələnin texnologiya tərəfidir".

□ **Cavanşir ABBASLI**

Deputatdan İslam dini ilə bağlı qalmaqallı iddia

Ağacan Əbiyev: "İslam dini hansı bir elmi kəşfə imza atdı?"

Milli Məclisin deputatı Ağacan Əbiyev mediaya müsahibəsində İslam dini haqqında qalmaqallı fikirlər səsləndirib. "Azərbaycan 24 xəbər" bildirir ki, dini təhsilə qarşı çıxan deputat xaricə tələbələrə yalnız yeni texnologiyaları öyrənmək üçün göndərilməsinin tərəfdarı olduğunu deyib: "Bizə uyğun, millətimizə yaraşan həqiqi dini camaata çatdırmaq üçün elə Azərbaycanda təhsil almaq olar. Hesab edirəm ki, islamı heç də dindarlardan, ilahiyyatçılardan az bilmirəm. Amma bu o demək deyil ki, mən gedib dini təhsil, ilahiyyat təhsili verməliyəm.

Bizim üçün Amerikada, İngiltərədə təhsil alıb ölkəyə qayıdan texnika və texnologiyalar üzrə mütəxəssislər daha faydalıdır. Bu günə qədər islamla, dinlə nə təyyarə, nə də traktor yaratmışıq. Din bu işlərlə məşğul deyil. İslam yaranan gündən, Məhəmməd peyğəmbər ortaya çıxandan indiyə kimi islam elmi-texniki tərəqqidə nəyə nail oldu? Ümumiyyətlə, islam dini hansı bir elmi kəşfə imza atdı? Heç nəyə. İslam yaranandan ancaq tarixi öyrənə bilməmişik.

Mən din, islam üçün Amerikaya, Avropaya, hətta İrana da getməyin qəti əleyhinəyəm. Məsciddə olan din xadimləri-

miz bu işlərin öhdəsindən gələ bilər. Çünki xaricdə dini təhsil alanlar sonradan başımıza "Nardaran oyunları"ni açır. Bir nəfər gedib xaricdə oxudu gəldi, Nardaranda nə oyun çıxartdı, qan su yerinə axdı, nə qədər insan həyatına son qoyuldu. Nardaran camaatını bədbəxt etdi. Həmin günlərdə nardaranlılar əsl zülm çəkdi".

Deputat Bakı İslam Universitetində ildə 2 min manat təhsil haqqı verib oxumağı "ağılsızlıq" adlandırıb:

"Əgər kimsə 2000 manat verib Bakı İslam Universitetində təhsil alırsa, həqiqətən də bu, ağılsızlıqdır. Şəxsən mən oğlum, qızımı o universitetə, o

Ağacan Əbiyev

fakültəyə oxumağa buraxmazdım. Çünki il ərzində 2000 manat ilahiyyat fakültəsinə verməkdənsə, yaxşı bir universitetdə ən lazımlı bir fakültədə oxumaq olar. Bu gün dünya nanotexnologiyalardan təhsil alır. Biz isə ildə 2000 manat ödəyib ilahiyyəti öyrənirik. Bütün dünya insanın neyrohüceyrələrini araşdırır. Bizə bunlar lazımdır. İrsi xüsusiyyətlər, genetik kodu öyrənmək üçün nanotexnologiyaları öyrənməyin zamanıdır. 4 il ərzində 8 min

manat ödəyib islam təhsili alan adamı mən qəbul etmirəm.

7-ci əsrdə islam dini yaranmışdı. Məgər 7-ci əsrdən 2-3 min il qabaq sivilizasiyalar, inkişaf yox idi? Əlbəttə, var idi. Qədim Yunan, Roma, Misir, Mesopotomiya mədəniyyəti olub axı. Musa, İsa və Məhəmməd peyğəmbərdən gələn hər 3 kitab eyni şeydir. Hər 3 kitab Allahın adından yazılıb. Ona görə də ildə 2000 manat ödəyib ilahiyyatdan təhsil almaq mənasızdır".

Fərhad Əliyevin Bakıya və biznesə qayıdış səbəbi: "Suçsuz olduğunu isbatlayıb"

Sabiq iqtisadi inkişaf nazirinin ölkəyə qayıtması ilə bağlı yeni iddialar var

2005-ci il oktyabrın 19-da, o vaxtkı parlament seçkiləri ərzində həbs edilən sabiq iqtisadi inkişaf naziri Fərhad Əliyevin Azərbaycanda iş adamı kimi yenidən fəaliyyətə başladığı haqqında xəbərlər var. Bu barədə bəzi KİV-lər də bir müddət öncə məlumat yaymışdılar.

Modern.az saytının məlumatına görə, Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə Məhkəmənin 2007-ci il 25 oktyabr tarixli hökmü ilə 10 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilən, 14 oktyabr 2013-cü il tarixində isə prezidentin sərəncamı ilə cəzanın çəkilməmiş hissəsindən azad olunan eks-nazir həbsdən çıxandan sonra İngiltərəyə, ardınca da Türkiyəyə getmişdi.

Fərhad Əliyevin artıq Azərbaycanda iş adamı kimi fəaliyyət göstərdiyi bildirilir.

Sabiq nazirə bağlı məlumat almaq üçün öncə həbsdə olan zaman onun hüquqlarının müdafiə komitəsinin sədri olmuş sabiq deputat, tarixçi professor Cəmil Həsəni ilə əlaqə saxladıq.

C.Həsəni saytımıza bildirdi ki, uzun vaxtdır ki, Əliyev qaradaşları ilə əlaqəsi yoxdur. Ona görə də onlar barədə tam məlumatızdır.

Fərhad Əliyevlə bağlı modern.az digər maraqlı bilgilər əldə edib.

Məlumatla görə, onun biznes əlaqələri Türkiyədə dövlət rəhbərliyinə qədər uzanır. Sabiq nazirin Azərbaycanda da biznes işinə başladığı qeyd edilir. Hətta Sumqayıt Texnologiyalar Parkının da bilavasitə onun iştirakı ilə qurulduğu söylənilir.

Aldığımız məlumatlarda son zamanlar Fərhad Əliyevin Azərbaycanda bir sıra iri işlərə rəhbərlik etdiyi vurğulanır.

Hətta qeyd edilir ki, Fərhad Əliyev özünün günahsız həbs olduğunu və ona vaxtilə "müharibə açmış" şəxslərin yalanlarını yüksək dərəcələrdə sübut edə bilib. Elə bu səbəbdən də ölkədə bir holdinqin onun nəzarətinə keçəcəyi də deyilir.

Xatırladaq ki, Fərhad Əliyev 2005-ci ildə qaradaş Rafiq Əliyevlə birlikdə tutulmuşdu. O və 9 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilmiş qaradaş Rafiq Əliyev 2013-cü il oktyabrın 14-də prezident İlham Əliyevin imzaladığı əfv sərəncamı ilə azadlığa çıxıb.

Fərhad Əliyev

Azərbaycan müəlliməsini soyundurmaq... kimə lazım idi?

Sevinc TELMANQIZI
s.qurbanova@gmail.com

"Ali və Nino" kitab mağazaları şəbəkəsi internetdən götürdü-yü seksual görünüşlü bir müəlliminin üzərindən reklam kampaniyası aparmasaydı, bu sətirlərin heç birinə də ehtiyac qalmayacaqdı. Biz onsuz da dövəsi ölmüş ərəb kimiyik. Sentyabr başlayandan məvacibimizin yarısından çoxunu uşaqların repetitorlarına quzu-quzu ayırıraq. Səsimiz də çıxmır. Hər ayın 2-də ailəyə silkələnir, olan-qalanımızı repetitorların ovcuna qoyuruq. Təhsil Nazirliyi yalan olub, biz gerçək - ilin 9 ayı müəllimləri dolandırmaq missiyasını üzərimizə götürmüşük. Düşünün, dövlət müəlliminin bir dərs saatına 2 manat ayırır, bizsə həftədə iki dəfə, 1 saatlıq məşğələ üçün 60-70 manat ödəyirik. Üstəlik, individual məşğələdən də söhbət getmir, 6-7 nəfərlik qruplarla keçilən dərslərdən danışırıq. Amma çarəsizlik: tək övladlarımız elementar bilgilərə yiyələnsin, normal təhsil ala bilsin. O baxımdan da bir budağa çıxıb, min budağı silkələməyə zətən macalımız yox idi.

Amma bu dəfə yaramıza duz basmağı "Ali və Nino" öz üzərinə götürdü. "Əynində elə əyni olan" müəllimə obrazını stolun üstünə dırmaşdırıb, altına da belə elan yazdı ki, bəs müəllimlər günündə müəllimlərə kitab hədiyyə edin, bir kitab alana ikinci kitab... bla, bla, bla... Onsuz da qıcığ olan əsəblər bir daha yay kimi gərildi. Birincisi və ən əsası, adına müəllimlər günü deyilən bu bayramda ölkə əhalisinin standartı, hədiyyə seçimi bəllidir: hər sinifdə adambaşına 20-50...(Allah nə verdisə) manatdan pul yığılır, paketlər halında müəllimlərə verilir. İnsaf naminə, bunu çox vaxt heç müəllimlər tələb də eləmir. Bu vəziyyəti valideynlərin yersiz tələşi, Roma papasından artıq katolik olmaları yaradır.

Şəxsən özümün başıma gəlib. Uşağın sinif müəlliməsi əvvəldən elan verdi ki, pula-hədiyyəyə gerek yoxdur. Ağ-birçək bir valideyn (nənə) hamımızı yığıb tapşırıq verdi ki, pulu yığıraq, müəllimə məktəbdən çıxanda üzük qaşığı kimi onu dövrəyə alıb, pulu basırıq çantasına, dərhal da uzaqlaşırıq. Strategiyamızın dəqiqliyindən heyrətə gəldim, əsəblə soruşdum ki, "nə baş verib? Qarabağı alırıq?" Odu, budu valideynlər mənimlə çox şeyi paylaşmırlar, hətta valideynlərdən ibarət Vatsap qrupunu da bağlayıb, sonra yenisini açıblar. Təbii ki, mən yoxam.

Amma bu gün mediadakı sorğuları oxudum. Məlum oldu ki, hətta hər şeyi tənqid edən jurnalistlərimiz də bayramla bağlı pul yığımında iştirak ediblər. Səbəb: sosial basqı. Halbuki öz nümunəmdə gördüyüm odur ki, istəməyəndə, öz prinsipinin üstündə dayananda yığımdan imtina edə bilirsən. Heç kim də uşağa qarşı basqı tətbiq edə bilməz. Əgər sən öz uşağına sahib çıxıb, bu basqının qarşısını alırsansa...

Qayıdaq "Ali və Nino"-nun direktorunun "kreativliyinə". Əslində normal ölkədə yaşasaq, bu reklam kampaniyasına görə mağazalar şəbəkəsini məhkəməyə vermək, yüksək məbləğdə təminat tələb etmək olardı. Çünki bu, müəllim obrazının təhqir olunmasıdır. Çünki bu, Azərbaycan müəllimini əxlaqsız qadın kimi təqdim etməkdir. Çünki Azərbaycan müəllimi heç vaxt o cür geyinmir, o formada davranmır və şüurlarda belə obraz yaratmaq ən azı haqsızlıqdır.

Kampaniya səs-küy gətirdi, müzakirələrə, lağ-lağıya, etiraza... səbəb oldu. Bəs nəticə? Hamı gedib "Ali və Nino"-nun qiyməti "ceyran belində" olan kitablarını aldı mı? Olmaya bütün məktəblilər həmin kitabların üstünə bir də 50 manatlıq paket qoyub, müəllimlərinə verdi? Alınmır, xanımlar və cənablar! Kitabı belə sevdirməzlər. Belə təbliğat olmaz. Seçki zamanı bülletenləri etəyinin altına dolduran müəllim obrazı hələ beyinlərdən silinməmiş, sırf kitab satdırmaq üçün onlara dil uzatmayın. Bu formada reklam, ölüsü Rusiya kimi ölkələrdə müsbət emosiyaya doğura bilər. Bizdə isə gərilməmiş əsəbləri daha da gərginləşdirməyə, müəllimlərlə bağlı olan bəzi neqativləri alovlandırmağa xidmət edəcək.

Kitab satılmırsa, onun arxasındakı qiymətlərə baxın. Müəllimlərin etəyini qısaltıb, stola dırmaşdırmaqla kitab sevgisi aşılınmaz.

İlham Əliyev Brüsselə gedir - mühüm gəlişmə

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev noyabrda Brüsselə keçiriləcək Avropa Birliyinin (AB) "Şərqi tərəfdaşlığı" sammitində iştirak edəcək. Musavat.com xəbər verir ki, bu barədə ölkə başçısı oktyabrın 4-də AB-nin Brüsselə akkreditə olunmuş səfirlərinin daxil olduğu Avropa İttifaqı Şurasının Siyasi və Təhlükəsizlik Komitəsinin nümayəndə heyəti ilə Bakıda keçirdiyi görüşdə deyib.

"Şərqi tərəfdaşlığı" sammitində iştirak üçün dəvətə görə qonaqlara minnətdarlıq edən prezident daha sonra bildirdi: "Mən bu dəvəti prezident Tuskdan fevral ayında aldım və bildirdim ki, birmənalı olaraq, zirvə görüşündə iştirak edəcəyəm. Fikrimcə, orada olmaq çox vacibdir. Azərbaycan lap əvvəldən "Şərqi tərəfdaşlığı" proqramına dəstək verib. Mən şəxsən "Şərqi tərəfdaşlığı"nın ilk sammitində olmuşam və bütün həmin sammitlərdə iştirak etmişəm - yalnız sonuncudan başqa. Orada olmamağımın da səbəbini, yaqın ki, bilirsiniz. İndi isə həmin mühüm toplantıya qatılmamaq üçün əsas yoxdur. Bir sözlə, biz buna böyük ümidlər bəsləyirik".

İlham Əliyev eyni zamanda qeyd edib ki, üzv dövlətlərə daha fərdi yanaşma tətbiq edilməlidir, çünki həmin ölkələr fərqlidir. "Əfsuslar olsun ki, əvvəlki Avropa komissiyaları zamanı mövqeyimizə yaxşı yanaşılmadı. Əksinə, biz bəzən hücum hədəfinə çevrildik. Hansısa xüsusi razılışmanı tələb edən tərəf kimi ittiham olunduq. Bu, belə deyildi. Əslində biz komissiya ilə xüsusi ünsiyyəti yaratmaq istəyirdik. Saziş üzərində fəal danışıqlara başlamağımız faktı göstərir ki, bu yanaşma artıq üstünlük təşkil etməyə başlayır. Bu, çox müsbətdir. "Şərqi tərəfdaşlığı", əlbəttə ki, vacib çərçivədir. Lakin bu çərçivədə, fikrimcə, Azərbaycan ilə Avropa Komissiyası arasında ayrıca razılışma ən mühüm məsələdir", - deyər Azərbaycan prezidenti qeyd edib.

Dağlıq Qarabağ konfliktini bağlayan "Şərqi tərəfdaşlığı"ndan gözləntilərə gəlincə, prezident deyib: "Bizim gözləntimiz və istəyimiz ondan ibarətdir ki, Avropa Komissiyası postsovet məkanında mövcud olan bütün konfliktlərə vahid yanaşma sərgiləsin. Əks halda biz haqlı olaraq bunu "ikili standart" yanaşması

Prezidentin kritik səfəri - Bakı Avropaya şərt qoydu

Azərbaycanla Avropa Birliyi arasında əlaqələr yeni fazaya keçid ərəfəsində; təşkilatla imzalanacaq anlaşma sənədində əsas bənd Qarabağla bağlı olacaq çünki...; prezidentlərin növbəti görüşü də Brüsselə reallaşsa bilər...

kimi qəbul edirik. Bu səbəbdən Dağlıq Qarabağla dair yekun bəyannamədə ərazi bütövlüyü məsələsinin dəqiq əksini tapması çox vacibdir. Biz hesab edirik ki, bir ölkənin ərazisi onun rəhbərliyi və xalqının razılığı olmadan dəyişdirilə bilməz".

Azərbaycanın dövlət başçısının AB ilə imzalanması nəzərdə tutulan çərçivə sənədi ilə bağlı rəsmi Brüssel qarşısında bu şərti əslində əsas və haqlı olmaqla bərabər, Avropada (Avropa Birliyinin üzvü olan İspaniya və s.) başlanan "referendum" paradı fonunda xüsusilə aktual səslənir və ciddiyyə alınmaya bilməz. Sənədin imzalanması isə bu ilin sonuna nəzərdə tutulur.

Maraqlısı odur ki, Rusiyanın satelliiti Ermənistan isə məhz Brüssel sammiti çərçivəsində AB ilə "Çərçivə anlaşması" imzalamaya hazırlaşır. Bu haqda artıq İrəvan rəsmiləri, o cümlədən prezident Serj Sərkisyan bəyanat verib. Sərkisyan bundan ötrü Brüsselə gedəcəyini də açıqlayıb.

Yeri gəlmişkən, ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrələrinin

vasitəçiliyi ilə Qarabağ mövzusunda Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin növbəti görüşü məhz Brüsselə baş tuta bilər (oktyabr 7-də, yeni sabah həmsədrələr regiona səfərə gələcəklər).

Ancaq daha maraqlısı, rəsmi Moskvanın 2013-cü ilin sentyabrından fərqli olaraq öz vassalına bu dəfə "Çərçivə sazişi" imzalamaya icazə verib-verməyəcəyi ilə bağlıdır. Məlumdur ki, o vaxt son anda Putin Sərkisyanı Kremlə çağıraraq onu Qarabağla hədələmiş, nəticə etibarilə Sərkisyan dərhal geri vermişdi: Ermənistan Avropa Birliyinə deyil, Avrasiya Birliyi və Gömrük İttifaqına qoşulmaq qərarına gəlmişdi. Rusiyanın Avropa və ABŞ ilə gərgin münasibətləri ciddiyyə alınarsa, bu dəfə də eyni aqibətin olacağı istisna olunmur - hərçənd erməni yetkililəri indi daha arxayın görünür.

Azərbaycan isə əksinə, bu məsələdə qat-qat müstəqil qərar sahibidir. Hərgah Bakı da Moskvanın iradəsini, sonuncunun axır vaxtlar Brüssel və Vaşinqtonla daha da soyuyan münasibətlərini

ciddiyə almaya bilməz. Bundan əlavə, Azərbaycanın Avropa Birliyi ilə - Qərbin əsas iqtisadi-siyasi qurumu ilə yaxınlaşmasına da Rusiya həmişə qısqanc yanaşmış. Səbəblər barədə dəfələrlə yazmışıq (onlardan biri ölkəmizin Avropa enerji bazarında Rusiyaya ciddi rəqib olması və Bakının yeni transmilli qaz layihələrinə AB-nin hərtərəfli siyasi və maliyyə dəstəyi verməsidir).

Buradaca həmçinin az öncə Azərbaycan hakimiyyəti əleyhinə Qərb mediasında tirajlanmış korrupsiya ittihamlarının arxasında Rusiyanın gizli servisinin də əli olması haqda informasiyaları yada salmaq lazım gəlir ("Yeni Müsavat" ötən saylarının birində bu barədə geniş yazı dərc edib).

Azərbaycan prezidentinin qarşısındakı Brüsselə səfəri və AB ilə əməkdaşlığı yeni fazaya qaldırmaq əzmi ilə bağlı yuxarıdakı açıqlamaları həm də Kremlin son gizli anti-Azərbaycan gedişləri və "badalaqlar" kontekstində ikiqat önəm daşıyır və Moskvaya bir növ, incə cavab da sayıla bilər...

□ Analitik xidmət

???

?!/

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

İlham Əliyev Brüsselə gedir - mühüm gəlişmə

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev noyabrda Brüsselə keçiriləcək Avropa Birliyinin (AB) "Şərqi tərəfdaşlığı" sammitində iştirak edəcək. Musavat.com xəbər verir ki, bu barədə ölkə başçısı oktyabrın 4-də AB-nin Brüsseldə akkreditə olunmuş səfirlərinin daxil olduğu Avropa İttifaqı Şurasının Siyasi və Təhlükəsizlik Komitəsinin nümayəndə heyəti ilə Bakıda keçirdiyi görüşdə deyib.

"Şərqi tərəfdaşlığı" sammitində iştirak üçün dəvətə görə qonaqlara minnətdarlıq edən prezident daha sonra bildirib: "Mən bu dəvəti prezident Tuskdan fevral ayında aldım və bildirdim ki, birmənalı olaraq, zirvə görüşündə iştirak edəcəyəm. Fikrimcə, orada olmaq çox vacibdir. Azərbaycan lap əvvəldən "Şərqi tərəfdaşlığı" proqramına dəstək verib. Mən şəxsən "Şərqi tərəfdaşlığı"nın ilk sammitində olmuşam və bütün həmin sammitlərdə iştirak etmişəm - yalnız sonuncudan başqa. Orada olmamağımın da səbəbini, yaqın ki, bilirsiniz. İndi isə həmin mühüm toplantıya qatılmamaq üçün əsas yoxdur. Bir sözlə, biz buna böyük ümidlər bəsləyirik".

İlham Əliyev eyni zamanda qeyd edib ki, üzv dövlətlərə daha fərdi yanaşma tətbiq edilməlidir, çünki həmin ölkələr fərqlidir. "Əfsuslar olsun ki, əvvəlki Avropa komissiyaları zamanı mövqeyimizə yaxşı yanaşılmadı. Əksinə, biz bəzən hücum hədəfinə çevrildik. Hansısa xüsusi razılaşmanı tələb edən tərəf kimi ittiham olunduq. Bu, belə deyildi. Əsliində biz komissiya ilə xüsusi ünsiyyəti yaratmaq istəyirdik. Saziş üzərində fəal danışıqlara başlamamız faktı göstərir ki, bu yanaşma artıq üstünlük təşkil etməyə başlayır. Bu, çox müsbətdir. "Şərqi tərəfdaşlığı", əlbəttə ki, vacib çərçivədir. Lakin bu çərçivədə, fikrimcə, Azərbaycan ilə Avropa Komissiyası arasında ayrıca razılaşma ən mühüm məsələdir", - deyərək Azərbaycan prezidenti qeyd edib.

Dağlıq Qarabağ konfliktini ilə bağlı "Şərqi tərəfdaşlığı"ndan gözləntilərə gəlincə, prezident deyib: "Bizim gözləntimiz və istəyimiz ondan ibarətdir ki, Avropa Komissiyası postsovet məkanında mövcud olan bütün konfliktlərə vahid yanaşma sərgiləsin. Əks halda biz haqlı olaraq bunu "ikili standart" yanaşması

Prezidentin kritik səfəri - Bakı Avropaya şərt qoydu

Azərbaycanla Avropa Birliyi arasında əlaqələr yeni fazaya keçid ərəfəsində; təşkilatla imzalanacaq anlaşma sənədində əsas bənd Qarabağla bağlı olacaq çünki...; prezidentlərin növbəti görüşü də Brüsseldə reallaşsa bilər...

kimi qəbul edirik. Bu səbəbdən Dağlıq Qarabağa dair yekun bəyannamədə ərazi bütövlüyü məsələsinin dəqiq əksini tapması çox vacibdir. Biz hesab edirik ki, bir ölkənin ərazisi onun rəhbərliyi və xalqının razılığı olmadan dəyişdirilə bilməz".

Azərbaycanın dövlət başçısının AB ilə imzalanması nəzərdə tutulan çərçivə sənədi ilə bağlı rəsmi Brüssel qarşısında bu şərti əslində əsas və haqlı olmaqla bərabər, Avropada (Avropa Birliyinin üzvü olan İspaniya və s.) başlanan "referendum" paradı fonunda xüsusilə aktual səslənir və ciddiyyə alınmaya bilməz. Sənədin imzalanması isə bu ilin sonuna nəzərdə tutulur.

Maraqlısı odur ki, Rusiyanın satelliiti Ermənistan isə məhz Brüssel sammiti çərçivəsində AB ilə "Çərçivə anlaşması" imzalamağa hazırlaşır. Bu haqda artıq İrəvan rəsmiləri, o cümlədən prezident Serj Sərkisyan bəyanat verib. Sərkisyan bundan ötrü Brüsselə gedəcəyini də açıqlayıb.

Yeri gəlmişkən, ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrələrinin

vasitəçiliyi ilə Qarabağ mövzusunda Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin növbəti görüşü məhz Brüsseldə baş tuta bilər (oktyabr 7-də, yeni sabah həmsədrələr regiona səfərə gələcəklər).

Ancaq daha maraqlısı, rəsmi Moskvanın 2013-cü ilin sentyabrından fərqli olaraq öz vassalına bu dəfə "Çərçivə sazişi" imzalamağa icazə verib-verməyəcəyi ilə bağlıdır. Məlumdur ki, o vaxt son anda Putin Sərkisyanı Kremlə çağıraraq onu Qarabağla hədələmiş, nəticə etibarilə Sərkisyan dərhal geri vermişdi: Ermənistan Avropa Birliyinə deyil, Avrasiya Birliyi və Gömrük İttifaqına qoşulmaq qərarına gəlmişdi. Rusiyanın Avropa və ABŞ ilə gərgin münasibətləri ciddiyyə alınarsa, bu dəfə də eyni aqibətin olacağı istisna olunmur - hərçənd erməni yetkililəri indi daha arxayın görünür.

Azərbaycan isə əksinə, bu məsələdə qat-qat müstəqil qərar sahibidir. Hərgah Bakı da Moskvanın iradəsini, sonuncunun axır vaxtlar Brüssel və Vaşinqtonla daha da soyuyan münasibətlərini

ciddiyə almaya bilməz. Bundan əlavə, Azərbaycanın Avropa Birliyi ilə - Qərbin əsas iqtisadi-siyasi qurumu ilə yaxınlaşmasına da Rusiya həmişə qışqanc yanaşmış. Səbəblər barədə dəfələrlə yazmışıq (onlardan biri ölkəmizin Avropa enerji bazarında Rusiyaya ciddi rəqib olması və Bakının yeni transmilli qaz layihələrinə AB-nin hərtərəfli siyasi və maliyyə dəstəyi verməsidir).

Buradaca həmçinin az öncə Azərbaycan hakimiyyəti əleyhinə Qərb mediasında tirajlanmış korrupsiya ittihamlarının arxasında Rusiyanın gizli servisinin də əli olması haqda informasiyaları yada salmaq lazım gəlir ("Yeni Musavat" ötən saylarının birində bu barədə geniş yazı dərc edib).

Azərbaycan prezidentinin qarşısındakı Brüsselə səfəri və AB ilə əməkdaşlığı yeni faza qaldırmaq əzmi ilə bağlı yuxarıdakı açıqlamaları həm də Kremlin son gizli anti-Azərbaycan gedişləri və "badalaqlar" kontekstində ikiqat önəm daşıyır və Moskvaya bir növ, incə cavab da sayıla bilər...

Bakıdakı silah satan mağazalar ciddi nəzarət altındadır

Əvvəllər Rusiya silahlarına üstünlük verildisə, indi nisbətən ucuz olan Türkiyə silahlarına maraq artıb

nəzərdə tutulub.

Bəs Azərbaycanda silah mağazalarında hansı silahlar satılır?

Bunu öyrənmək üçün Bakıda yerləşən silah mağazalarında olduq. Əvvəlcə onu qeyd edək ki, Bakıda fəaliyyət göstərən bir neçə silah mağazası artıq öz fəaliyyətini dayandırıb. Lakin buna baxmayaraq, fəaliyyətdə olanları da var. Müşahidə etdik ki, qanuna müvafiq olaraq mağazalarda yalnız ov üçün nəzərdə tutulan yivsiz tüfənglər satılır. Bundan əlavə, mağazalarda müxtəlif növ ov bıçaqları, balıq tutmaq üçün ləvazimatlar, geyimlər, silah çantaları tapmaq mümkündür. Satıcılarla söhbətimiz zamanı onlardan bəziləri mağazada çəkiliş etməyə icazə vermədilər. Söylədilər ki, hər dəfə çəkiliş olduqdan sonra mağazada ciddi yoxlamalar aparılır. Ancaq buna baxmayaraq, onlardan bəzi məlumatları ala bildik.

Öyrəndik ki, Azərbaycanda əsasən Rusiya, Türkiyə, İtaliya, Belçika, Almaniya və digər ölkələrin istehsal etdiyi silahlar satılır. Bu silahların içərisində isə ən bahalı olanı İtaliya istehsalı olan tüfənglərdir.

Afiq adlı satıcı bildirdi ki, əvvəllər Rusiya silahlarına üstünlük verildisə, indi nisbətən ucuz olan Türkiyə istehsalı silahlara maraq artıb. Səbəb isə həm qiymətin ucuz olması, həm də görünüşün fərqli formasıdır: "Avtomata oxşayan Türkiyə istehsalı olan silahlar var ki, əslində ov üçün nəzərdə tutulan yiv-

siz tüfənglərdir. İnsanlarda daha çox bu silahlara maraq var. Xüsusilə də FX017 modelinə maraq daha böyükdür. Ümumilikdə isə Türkiyə istehsalı olan "Huğlu 58" də var ki, qiyməti 1600 manatadır. Ovçular isə daha çox 900-1000 manata olan silahlara üstünlük verirlər. Qeyd etdiklərim birinci əl silahlardır. İkinci əl silahlar isə demək olar ki, 300-400 manat ucuz satılır. Silah satan zaman qanunvericiliyin bütün tələblərinə əməl edirik. Ümumiyyətlə,

Bakıda heç bir mağazada yivsiz odlu silah tapa bilmərsiz. Bu, mümkün deyil. Çünki satışına qadağa var. Ona görə də silahı açıq şəkildə kimsə nə ölkəyə gətirə bilər, nə də sata bilər. Heç pnevmatik tapançaların satışına icazə verilmir. Ancaq pnevmatik tüfənglərlə bağlı problem yoxdur. Bunları açıq formada sata bilirik. Həmin silahlar 4.5 kalibrə kimi sənədsiz satılır. Bundan yuxarı isə biz satmırıq. Əgər satanlar varsa, onlar mütləq qanuna uyğun ola-

raq sənədləşmə aparıb Daxili İşlər Nazirliyinə göndərirlər. Yalnız onların xüsusi icazəsi olarsa, silah satılır. İri ticarət mərkəzlərində fəaliyyət göstərən tirlərdə istifadə olunan tüfənglərdən bizdə də var. Onların ucuzunun qiyməti 180 manatadır. 600 manata olanı da var ki, 400 metr məsafəyə qədər ata bilər. "Vinçester" tüfənglərinin ucuzunun qiyməti 1000 manatadır. Bunlar Rusiya istehsalıdır. İtaliya istehsalı olan 7 min manata satılan "Vinçester"lər də var. Bu silahlar 12 kalibridir və yarı avtomatıdır. İcazəsi olan bütün növ ov üçün güllələr, qırmalar da satırıq. Bahalı silahları isə əsasən sifarişlə gətiririk. Hazırda insanlar silahlardan çox, balıq tutmaq üçün olan ləvazimatlara üstünlük verirlər. Ancaq silahlarla da maraqlananlar az deyil. Əvvəl mağazanın vitrininə silah qoyurdusqa, indi daha çox anbarda saxlamağa üstünlük veririk".

Mağazalarda satılan soyuq silahların isə qiyməti 10-100 manat arasında dəyişir. Eyni zamanda mağazalarda silahlardan başqa optik nişangahlar da satılır. Bunların isə qiyməti əsasən 100 manatadır.

Onu da qeyd edək ki, Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinə görə, yivsiz odlu silahı və həmin silah üçün döyüş sursatı istisna olmaqla, qanunsuz olaraq digər odlu silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı, partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və ya gəzdirməyə görə cinayət məsuliyyəti nəzərdə tutulub. Bu qəbildən olan əməllər Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 228.1-ci maddəsi ilə təsnif olunur və bu şəxslər 2 ilədək müddətə işah işləri və ya 3 ilədək azadlıqdan məhrum etmə cəzası ilə cəzalandırılabilir.

□ Əİ RAİS

ABŞ-in Las Vegas şəhərində 58 nəfərin ölümü və 500-dən çox insanın yaralanması ilə nəticələnən terror hadisəsi bir neçə gündür ki, dünya mediasının gündəmindədir. Yayılan məlumatlarda terror hadisəsinin törədən şəxsin otağından 18 növ silahın tapıldığı bildirilib. Bu hadisənin ardınca çıxış edən ABŞ prezidenti Donald Tramp ilk dəfə olaraq silah qadağasından bəhs etdi. Prezident bildirdi ki, növbəti dövrlərdə silah qadağası barəsində danışıcağıq.

Ümumilikdə ABŞ-da insanların odlu silahlardan istifadə edərək qətl törətməsi tez-tez müşahidə olunan hadisədir. Səbəb isə bu ölkədə silah almağın çox sadə olmasıdır. Demokratik ölkə imicini formalaşdırmaq üçün ABŞ-da bir çox sahələrdə sərbəstlik olduğu kimi, silah mağazasında da insanlardan çox sənəd tələb edilmir. Nəticəsi isə göz qabağındadır...

Azərbaycanda isə silah satışı heç də sadə deyil. Ölkəmizdə yalnız yivsiz, ov üçün nəzərdə tutulan silahların satışı həyata keçirilir. Ümumiyyətlə, ölkədə silah satışı "Xidməti və mülki silah haqqında" qanunla tənzimlənir. Yivsiz odlu silahları almaq istəyən şəxs (18 yaşdan

yuxarı) bunu əldə etməmişdən əvvəl polis orqanlarına müraciət etməlidir. O, psixi vəziyyətinin sağlam olması ilə bağlı arayış təqdim etməlidir. Şəxsin həmçinin məhkum olunmaması, cinayət törətməməsi barədə sənədlər polis orqanlarına təqdim olunmalı və almaq istədiyi silah polis orqanlarında qeydiyyatdan keçməlidir. Silah qeydiyyatdan keçdikdən sonra onun həmin şəxsə məxsus olması barədə polis orqanları tərəfindən xüsusi vəsiqə verilir. Şəxs bu vəsiqəyə əsasən, odlu silahı saxlaya bilər. Hətta vəsiqəsi olan şəxs əgər odlu silahı diqqətsiz saxlasa, buna görə Cinayət Məcəlləsinin 230-cu maddəsi ilə cinayət məsuliyyəti

Ziya Məmmədovun borcunu vermədiyi sahibkar ölüm acılığına başladı

Fərzalı Əhmədov: "Aclıq aksiyasına görə ölərəmsə..."

"Yeni Müsavat"ın 26 sentyabr sayında Ucar rayonu Qazyan kənd sakini, sahibkar Əhmədov Fərzalı Əhməd oğlunun sabiq neqliyyat naziri Ziya Məmmədovla bağlı şikayəti dərc olunmuşdu. Şikayətçi sabiq nazirin ona 40 min dollar borcunun olduğunu bildirmiş, Z.Məmmədovun bunu ödəməkdən imtina etdiyini, hətta onu döydürdüyünü iddia etmişdi.

Yazı dərc olunan sonra sahibkar hədələrə məruz qalıb. Bu barədə redaksiyamıza müraciət edən F.Əhmədov oktyabrın 5-dən ölüm acılığına başladığını bildirib: "Ziya Məmmədovun özbaşınalığına etiraz olaraq ölüm acılığı aksiyasına başlayıram. Ziya Məmmədovun mənim fermamı saxtakarlıq yolu ilə əldə edib 40 min manat borcu-

nu verməməsi və məni döydürməsi barədə qəzetinizdə şikayətim dərc edildikdən sonra təzyiqlər başladı. Halal pulumu ödəmək əvəzinə, bunlar məni

məhv etmək istəyirlər. Ziya Məmmədovun qardaşı oğlu Namiq Məmmədov zəng edib məni yox etdirəcəyi ilə hədələdi. Mən yaşda qoca kişini döydürdüyü

bəs deyil, şikayət etdiyim üçün mənə deyir ki, "sənin dilini boğazından çıxartdıracam". Mənə açıq şəkildə dedi ki, Ziya Məmmədovun adını mətbuatda çək-

misen, o ferma mənimdir, ağsaqqal (Ziya Məmmədov) mənə hədiyyə edib. Namiq Məmmədov məni ifadə edilməsi mümkün olmayan nalayiq küçə sözləri ilə təhqir etdi. Ziya və Namiq Məmmədovların özbaşınalığına etiraz olaraq ölüm acılığına başlamaqdan başqa yol görmürəm. Əvvəl də dediyim kimi, həmin fermamı mənəndən alanda sənədləşdirilmədən saxtakarlıq etdilər. Bunu təsdiq edən çoxsaylı sübutlarım var. Hədə-qorxu, təzyiq yolu ilə fermamı əlimdən alıb sənədləşmə aparılan zaman Ziya Məmmədovun qohumu Emin Eminovu fermaya işçi kimi işə qəbul edib, sonra mənim adımdan ona bağışlama edildi. Belə olanda vergiyə pul ödənilir. Alqı-satqı müqaviləsi qanuni qaydada aparılıysaydı, 35000 manat vergi pulu ödənilməli idi. Bütün bu saxtakarlığı Ziya Məmmədovun göstərişi ilə qardaşı oğlu edib. Fermanın Ziya Məmmədovun qohumu Emin Eminovun adına sənədləşdirilməsi obyektiv araşdırılsa, saxtakarlıqları sübut olunacaq. 3 gün öncə isə Qazyan kənd sakini Ziya Məmmədovun qarşısına yığılıb etiraz etdilər. Kənd camaatının əkin sahələrinə gedən yolu Ziya Məmmədovun qohumu Emin

Eminov bağlayıb deyə camaat torpaq sahələrinə gedə bilmir. Artıq narazılıq pik həddə çatıb. Ziya Məmmədov və onun qohumları camaata zaval olublar. Bir-neçə gün öncə həmin ərazidə torpağı olan kənd sakinləri su kanalının qazılması üçün pul toplayıb iş gördürmək istəsələr də, Ziya Məmmədovun qohumları yolu açmadılar, bu da ciddi narazılığa səbəb oldu. Buna baxmayaraq, sona qədər yolu açmadılar. Yaxın günlərdə Qazyan kənd sakinləri Ziya Məmmədovun və qohumlarının azğın hərəkətləri barədə şikayət etmək üçün Ucardan Bakı şəhərinə yürüş etməyə hazırlaşırlar. Məni əldə edib fermamı saxta sənədlərlə ələ keçirib 40.000 manat pulumu vermək istəməyən Ziya Məmmədovun və onun qardaşı oğlu Namiq Məmmədovun özbaşınalığına etiraz olaraq başladığım aclıq aksiyasına görə ölərəmsə, bunun birbaşa məsuliyyəti onların üzərinə düşəcək. Mən bu azğın Məmmədovların hərəkətləri barədə ölkə rəhbərliyinə şikayət ərizəsi ilə müraciət etmişəm, teleqramlar vurmuşam. İnanıram ki, bu azğın, quldur Məmmədovlar layiqli cəzalarını alacaqlar".

□ Cavansir ABBASLI

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Prezident İlham Əliyev oktyabrın 4-də Avropa İttifaqının (Aİ) Brüsseldə akkreditə olunmuş səfirlərinin daxil olduğu Avropa İttifaqı Şurasının Siyasi və Təhlükəsizlik Komitəsinin nümayəndə heyəti ilə görüşü zamanı Dağlıq Qarabağla bağlı rəsmi Bakının qəti və prinsipial mövqeyini bir daha bəyan etdi. Bundan əvvəl dövlət başçısı BMT Baş Assambleyasının tribunasından Ermənistanın işğalçı siyasətinə beynəlxalq aləmin anormal reaksiyasından bəhs etmiş, başında cinayətkarın dayandığı Ermənistanın cəzalandırılması zərurətini nəzərə çatdırmış, ərazi bütövlüyümüzün güzəst predmeti olmadığını bildirmişdi.

Al təmsilçiləri ilə görüşdə də prezident İ.Əliyev çox açıq və aydın şəkildə Qarabağla bağlı dövlət siyasətimizi ifadə etdi. Ölkə rəhbəri bildirdi ki, Dağlıq Qarabağla bağlı yekun bəyannamənin mətnində ərazi bütövlüyünə dair məsələnin aydın ifadə olunması çox vacibdir. Bu, Azərbaycanla əməkdaşlıq etmək istəyən hər bir beynəlxalq təşkilata verilən mesajdır. Açıqlaması budur ki, Azərbaycanla tərəfdaşlığa önəm verən, Bakını müttəfiq gören istənilən qurum ilk növbədə Dağlıq Qarabağın Azərbaycanın əzəli və əbədi ərazisi olduğunu bütün sənədlərində xüsusi qeyd etməlidir.

Fransa səfirinin Dağlıq Qarabağ məsələsinə toxunmasından sonra danışıqların perspektivləri barədə danışan prezident İ.Əliyev bunları vurğulayıb: "Bizə belə gəlir ki, Ermənistan danışıqlar prosesinə qayıdır və bu, olduqca vacib məsələdir. Onların danışıqları boykot etmək siyasəti birincisi ağılsız, ikincisi isə səmərəsiz idi. Bildiyimə görə, Ermənistan rəhbərliyinə müxtəlif mənbələrdən, o cümlədən Avropadan mesajlar verilib ki, bu ölkə özünü belə apara bilməz. Onlar əraziləri işğal etməklə yanaşı, etnik təmizləmə aparıb və işğal olunmuş əraziləri viran ediblər. Bütün bunlardan sonra onlar danışıqların bərpası üçün hələ şərtlər də irəli sürürlər. Ancaq bu gün hesab edirəm ki, danışıqlar formatı bərpa olunmadadır. Bir neçə gündən sonra mən ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədr dövlətlərinin səfirləri ilə görüşəcəyəm və biz gələcək danışıqları, habelə prezidentlər səviyyəsində mümkün görüşü müzakirə edəcəyik. Münaqişəyə yanaşma məsələsinə gəldikdə, xüsusilə də Şərç Tərəfdaşlığı Zirvə görüşü zamanı bizim gözləntimiz ondan ibarətdir ki, postsovet məkanında mövcud olan bütün münaqişələrə münasibətdə Avropa Komissiyası tərəfindən vahid yanaşma nümayiş etdirilsin. Əks təqdirdə biz haqlı olaraq bunu ikili standartlar yanaşması kimi qəbul edəcəyik".

İlham Əliyev bir daha bildirib ki, bu səbəbdən Dağlıq Qarabağla bağlı yekun bəyannamənin mətnində ərazi bütövlüyünə dair məsələnin aydın ifadə olunması çox vacibdir: "Ümumilikdə isə bütün beynəlxalq formatlarda belə məsələlər müzakirə edilərkən bizim mövqeyimiz ondan ibarətdir ki, bütün münaqişələrlə bağlı vahid yanaşma olmalıdır. Bütün ölkələrin ərazi bütövlüyü məsələsinə gəldikdə, biz hər bir dövlətin ərazi bütövlüyünü tanıyıq və bu mövqə tərifimizdən BMT Baş Assambleyasında və Avropa Şurasında keçirilən səsvermələrdə açıq ifadə olunur. Bu bizim üçün sual deyil, biz istənilən ölkənin ərazi bütövlüyünə hörmətlə yanaşırıq. Bundan əlavə, hesab edirik ki, ölkənin rəhbərliyinin və xalqının razılığı olmadan onun sərhədləri dəyişdirilə bilməz. Bu gün biz İspaniyada və İraqda nələrin baş verdiyini görürük və nəhayət ki, beynəlxalq ictimaiyyət separatizmlə bağlı məsələlərə daha çox diqqət ayırmağa başlayır. Çünki separatizm böyük təhlükədir. Hesab edirik ki, ərazi bütövlüyü və öz müqəddəratının təyin edilməsi arasında tarazlığı müəyyən etmək çox asandır. Helsinki Yekun Aktına nəzər salsaq görərik ki, burada hər şey aydın ifadə olunub. Ermənistan isə hər iki prinsipin bərabər hüquqa malik olduğunu iddia edərək ictimai rəyi manipulyasiya etməyə çalışır. Öz müqəddəratının müəyyən edilməsi ərazi bütövlüyünü pozmamalıdır. Dağlıq Qarabağın gələcəyi məsələsinə gəldikdə isə, bizim mövqeyimiz hər zaman ondan ibarət olub ki, gələcəkdə azərbaycanlılar Dağlıq Qarabağa, öz əzəli torpaqlarına geri dönməli, ermənilər isə onlarla birlikdə Dağlıq Qarabağda yaşamaqlıdır".

Prezidentin "bizə məxsus torpaqlarda ikinci qondarma erməni dövlətinin yaradılmasına razılıq verməyəcəyik" bəyanatı Azərbaycanı hansısa yanaşma nümayiş etdirməsinə yönəldib: "Bu təşkilata üzv olarkən bizim gözləntimiz ondan ibarət idi ki, o bizə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin

İşğalçıya və onun havadarlarına aprel xəbərdarlığı

Beynəlxalq təşkilatlar ikili standartlara son verəcəkm; Prezident İlham Əliyev Avropa İttifaqı Şurasının Siyasi və Təhlükəsizlik Komitəsinin nümayəndə heyəti ilə görüşündə Qarabağla bağlı Azərbaycan xalqının və dövlətinin yekun mövqeyini ifadə etdi; "Tarixən bizə məxsus olan torpaqlarda ikinci qondarma erməni dövlətinin yaradılmasına razılıq verməyəcəyik" ...

Prezident deyib: "Bizim mövqeyimiz çox aydın və sadədir, dəfələrlə ifadə olunub. Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın tarixi hissəsidir. Tarix bu faktı təsdiqləyir. Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın qanuni hissəsidir. Bütün dünya Dağlıq Qarabağı Azərbaycanın tərkib hissəsi kimi tanıyır. Biz tarixən bizə məxsus olan torpaqlarda ikinci qondarma erməni dövlətinin yaradılmasına razılıq verməyəcəyik. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa olunmalı, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinə əməl edilməli, Ermənistanın işğalçı qüvvələri işğal olunmuş bütün ərazilərdən qeyd-şərtsiz çıxarılmalıdır. Sonra sülh olacaq və vəziyyət sabit hesab ediləcək".

Prezident qeyd edib ki, Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa edəcək: "Mənim buna şübhəm yoxdur. Məsələ burasındadır ki, biz bunu sülh yolu ilə etmək istəyirik".

Prezident AŞ PA haqda gözləntiləri barədə danışarkən də diqqəti Qarabağ məsələsinə yönəldib: "Bu təşkilata üzv olarkən bizim gözləntimiz ondan ibarət idi ki, o bizə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin

həllində yardım edəcək. Lakin Avropa Şurası bu işdə uğursuz oldu, bu iş baş tutmadı və baş tutmayacaq da".

AŞPA-dakı Azərbaycan nümayəndə heyətinə rəhbərlik etdiyi dövrədən danışan prezident qeyd edib ki, seçkilərin daim saxtalaşdırıldığı, siyasətçilərin parlamentdə qətlə yetirildiyi, terrorizmin, demək olar ki, rəsmi siyasət səviyyəsində qəbul edildiyi, digər dövlətin ərazisini işğal etmiş və hərbi cinayətlər törətməklə milyonlarla insana əzab verən Ermənistan AŞPA-dakı lobbı qrupları tərəfindən hər zaman himayə olunur, Azərbaycan isə hər zaman hücumlara məruz qalırdı...

Göründüyü kimi, Azərbaycanın dövlət başçısı səfirlərlə görüşündə hər şeyi açıq danışmış, kifayət qədər ciddi mesajlar verib. Bu mesajların ana xəttini təşkil edən məqam ondan ibarətdir ki, Azərbaycan onun ərazi bütövlüyünə saygılı davranmayan qurumlarla əməkdaşlıq etməyəcək, normal əməkdaşlıq yalnız əks halda baş tuta bilər. Bu mövqedən sonra beynəlxalq aləmin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü ilə bağlı münasibətinin

de hansı dəyişikliklərin olacağı, işğalçı Ermənistanı təzyiqlərin olub-olmayacağı, danışıqlarda yeni mərhələnin yaranıb-yaranmayacağı ətrafında müzakirələrin aparılması təbii idi.

Politoloq Elçin Mirzəbəyli "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, prezident İlham Əliyevin istər BMT Baş Assambleyasındakı nitqi, istərsə də Avropa İttifaqı Şurasının Siyasi və Təhlükəsizlik Komitəsinin nümayəndə heyəti ilə görüşdə səsləndirdiyi fikirlər Azərbaycanın mövqeyini dəqiq və prinsipial şəkildə ifadə edir: "Cənab prezidentin fikirlərinin alt qatında yatan məna ondan ibarətdir ki, Azərbaycan bu gün regionda və dünyada nəyin baş verdiyinin fərqindədir, beynəlxalq hüququn prinsiplərinə münasibətdə tətbiq olunan ikili standartların hansı geosiyasi maraqlardan qaçınmadığını yaxşı başa düşür. Və rəsmi Bakı Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə, ölkənin ərazi bütövlüyünün təmin olunmasına maneə yaradan real səbəblərin fərqli adlar və məzmunlarla təqdim olunmasına, prosesin süni şəkildə uzadılmasına müşa-

hidəci qalmaq niyyətində deyil. Kifayət qədər açıq mesajdır və bu mesajlar onu ifadə edir ki, Azərbaycan mövcud status-kvonon qorunub saxlanılmasına xidmət edən prosesdə hadisələrin axarı ilə hərəkət etmək niyyətində deyil. BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri icra olunmalı, işğalçı sülhə məcbur edilməlidir".

Perspektivlərdən bəhs edən E.Mirzəbəylinin sözlərinə görə, əgər beynəlxalq hüquqdan irəli gələn sülhə məcburet mexanizmləri beynəlxalq təhlükəsizliyə görə məsuliyyət daşıyan dairelər tərəfindən işə salınmırsa, o zaman Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü təmin etmək üçün öz Konstitusiyasından və BMT nizamnaməsindən irəli gələn vəzifələrin icrasına başlayacaq: "Şübhəsiz ki, bu mesajlardan sonra müəyyən müddət ərzində danışıqlar prosesində irəliləyiş olmazsa, işğalçıya qarşı konkret tədbirlər həyata keçirilməzsə, o zaman problemin hərbi yolla həlli qaçılmaz olacaq. Zənnimcə, ikili standartların düşünmək üçün verilmiş taym-autun çox davam etməsi üçün heç bir yol və vasitə qalmayıb. Azərbaycan prezidentinin çıxışlarında da bu mövqə açıq-aşkar görünür".

Azərbaycan prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı sözünü dedi. Bu, həm də Azərbaycan xalqının mövqeyini ifadə edir. Prezidentin "ölkənin rəhbərliyi və onun xalqının razılığı olmadan onun sərhədləri dəyişdirilə bilməz" mövqeyi əslində Dağlıq Qarabağı Azərbaycandan qoparmaq istəyənlərə və onların havadarlarına növbəti aprel xəbərdarlığıdır.

Yaponlar təzəbəyə aş gətirən robot düzəldə biləcəklərmi?

Samir SARI

Düən əməkdaşımız bir yazı hazırlamışdı, yazının içində deyilirdi ki, yaxın gələcəkdə süni intellekt, robot-filanlar elə inkişaf edəcək ki, bir sıra peşələr tarixə qovuşacaq.

Obrazlı desək, hərflərə, sözlərə, sətirlərə könül verən peşə adamları üçün nə qədər kədərli olsa da, həmin siyahıda jurnalist peşəsi də var. Gələcəkdə tamam sıradan çıxacaq.

İndi jurnalistlərin əlindən yanıqlı olan məmurlar sevinəcəklər ki, lap yaxşı, jurnalistlər olmasalar yaxşıdır, yazırlar, zəhlə tökülür, bəziləri işverənlik edir, bəziləri aylıq xərəc istəyirlər və sair və ilaxır.

Bəri başdan onları kədərləndirməyə məcburam. Peşəkar jurnalistlər olmayanda meydana çoxlu həvəskar yazanlar çıxacaq. İndinin özündə Feysbukda səhifəsi olan minlərlə adam özünü ekə-bükə jurnalist kimi aparır, bir ucdan yazırlar, rəy formalaşdırırlar, kiminsə torbasını tikir, kiminsə hoydu-hoyduya götürülməsinə, ərəblər demişkən, müsəbib olurlar. Elə bloqçular var ki, jurnalistlərdən populyardır.

Amma söz yoxdur ki, elm və texnologiyanın inkişafı, pis çıxmasın, nou-xouların artması bir çox peşələri doğrudan da sıradan çıxaraçaq. Məsələn, 50-100 il qabaq hər kənddə, hər şəhərdə bir (üç, beş) nalbənd (atın dimağına nal vuran) olardı, amma indi hansı kənddə nalbənd var? Hətta indiki gənclər heç belə bir sözün olduğunu bilmirlər. Bunu bilsə-bilsə, siyasətlə maraqlanan və Ermənistanın xarici işlər naziri Edvardın soyadını (Nalbəndyan) eşidənlər bilər. Köhnə nalbəndlərin züryətləri isə hazırda təkər işinə baxırlar, bir növ dedə-baba peşəsini müasir versiyada davam etdirirlər.

Yaxud dulmuşu, qalayçı kimi peşələr də sıradan çıxıb, hətta "kamil bir pələnci olsa da insan", iş, sifariş olmayandan sonra nə etsin, gedib heç yarımçıq papaqçı da ola bilməz. Çünki bazarlar "kitayski" papaqlarla, şapka-kepələrlə dolub-daşır. Pineçilər də onun kimi. İndi ayaqqabı yamatdırandan yoxdur. Hər yan ayaqqabı dükanıdır, ucuz-ucuz, al, gey.

Arabaçılar da ta yoxdur. Düz-dünya avto-servislərlə doludur. Kənd-kəsəkdə eşək və ya at arabası işlədirlər varsa, düzəldənlər də ola bilər, amma ta əvvəlki kimi konveyer üsulu ilə araba istehsalı yoxdur.

Bu baxımdan gələcəkdə də bir çox peşələrin sıradan çıxması, onların işini robotların görməsi qaçılmazdır. Ola bilər, Avstraliyada-zadda qoyunları robot-çobanlar otaracaqlar. Şübhəsiz, elə olacaq. Amma bu, o demək deyil ki, Avstraliyada effektiv işləyən robot-çobanlar bizdə baş çıxara bilərlər. Bizim yeddi nəsiləndən üzübəri qoyun oğurluğu üzrə ixtisaslaşan "sənətkar"larımız robot-çobanı qoyunları qanşiq əkişdirərlər.

Bəzi peşələr var ki, bizdə hələ uzun müddət sıradan çıxmayacaq. Məsələn, əmin olun ki, adlarına "hal şahidləri" deyilən peşəkar üzəduranlar uzun illər hüquq-mühafizə orqanlarının effektiv fəaliyyətinə öz töhfələrini verib, 20 manatlarını qazanacaqlar. Süni intellekt və ya "hal robotu" onları əvəz edə bilərmi? Əsla. Nə qədər proqramlaşdırırsan da, xeyri yoxdur, bir gün error verər, iş pozular, dönüb hakimin üzünə durar. Robot şeydir, dərəcə gedən övladı yox, deyingən arvadı yox...

Bəs hansı robot toylarda oynaya-oynaya bəyə aş gətirə bilər? Yoxdur elə bir yapon ki, o, aşgətirən robot düzəldə bilər. Eləcə də toyda üzərlik yandırır, qonaqların üzünə-başına üfünə-üfünə pul yığan robotlar olmayacaq. Qoy o peşələri seçmək istəyənlər narahat olmasın.

Yenidən qayıdaq öz peşəmizin gələcəyinə. Ola bilər ki, qəzetlər gerçəkədən də tamamilə sıradan çıxacaq, saytlar olmayacaq, amma əmin olun ki, bu ölkədə başqaları üçün ərizə, məktub, yazı yazan savadlı adamlara həmişə ehtiyac olacaq. Yəni yüz il əvvəlki mirzələri kimi.

İndinin özündə yalnız hər iki yüz adamdan biri öz tərcümeyi-halını kənar kömək olmadan, səhsiz yazır. Bu, 0,5 faiz edir. Bəlkə ifrat nikbinəm və ya şişirtməyə yol verirəm? Çünki daha bədbin rəqəmlər səsləndirənlər var.

İş belədirsə, təhsilə münasibət bu cürdürsə, bizim robotlarla işləməyimizə hələ çox var.

Hələ kim bilir, neft-qazımız tükənsə, traktoru, kombaynı işlətməyə yanacaq tapmasaq, bəlkə də yenidən xış dövrünə, xırmandaya vəl işlətmək zamanına qayıdacağıq, buğa alıb, xayasını buracaq, iş öküzünə çevirəcəyik ki, şumlanmamış bir çarək yer qalması.

Yağın qiyməti ilə bağlı "Yeni Müsavat"da dərc olunan "Monopolistlərin işi yağ kimi gedir, yağın qiyməti 18 manat oldu" başlıqlı yazıya dövlət qurumlarından reaksiya gəlib. Yazıda adı halanan Dövlət Gömrük Komitəsi qeyd olunan məlumatların doğru olmadığını haqda açıqlama yayıb. Açıqlamada bildirilir ki, kərə yağının qiymətində artımın baş verdiyi dövrdə, bu mal növü üzrə gömrük vergi və rüsumlarında hər hansı dəyişiklik olmayıb:

"Gömrük orqanlarının bu sahədə inhisarçılıq hallarına yol verməsinə gəlincə, ötən il ölkəyə yağ idxal edən şirkətlərin sayına və idxal olunan məhsulun miqdarına dair rəqəmlər bu iddiaların absurd olmasının sübutudur. Belə ki, 2016-cı ildə Azərbaycan Respublikasına 22 ölkədən 51 şirkət 28 milyon dollar dəyərində 8357 tondan çox, 2017-ci ilin 9 ayı ərzində isə 44 şirkət 16 ölkədən 36 milyon dollar dəyərində 8391 tondan çox yağ idxal edib ki, bu da iddiaların əksini sübut edir. Ötən il 1 kq yağ 3.39 ABŞ dollarına, cari ildə isə 1 kq yağ 4.28 ABŞ dollarına rəsmiləşdirilib ki, mövcud artım da dünya bazarında yağ məhsulunun bahalaşması ilə əlaqədardır.

Daxili bazarda formalaşan qiymətlərə gəlincə isə, bu məsələ Dövlət Gömrük Komitəsinin səlahiyyətlərinə aid deyil".

Daxili bazarda formalaşan qiymətlərə isə İqtisadiyyat Nazirliyindən reaksiya verilib.

İqtisadiyyat Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Abbas Əliyev Modern.az-a verdiyi açıqlamada bildirib ki, kərə yağının qiymətləri dövlət tərəfindən tənzimlənən malların siyahısına daxil deyil: "Məlumdur ki, qiyməti dövlət tərəfindən tənzimlənən məhsullar istisna olmaqla, ölkədə digər malların qiymətləri azad rəqabət mühitində, tələb-təklif əsasında formalaşır. Kərə yağının qiyməti dövlət tərəfindən tənzimlənən malların siyahısına daxil deyil. İdxal kərə yağının qiymətindəki dəyişikliklər idxalçı ölkələrdə qiymətlərin artması ilə əlaqədardır. Rəsmi məlumatlara görə, ölkəyə idxal olunan kərə yağının təxminən 80%-i Yeni Zelandiyanın payına düşür. Yeni Zelandiyanın da daxil olduğu Okeaniyada 1 ton kərə yağı ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 70%-ə yaxın bahalaşmış. Bundan başqa, qiymətə nəqliyyat xərcləri, gömrük, vergi və rüsumları, məhsulun saxlanması, ticarət şəbəkəsinə çatdırılması kimi digər xərclər də daxildir".

Yerli istehsal olan kərə yağına gəldikdə isə, A.Əliyev bildirib ki, burada qiymətə təsir edən əsas amil yemir, o cümlədən yonca və kəpəyin qiymətinin bahalaşmasıdır: "İstehsalda və idxalda azad rə-

yağın qiymətinin aşağı olmasını istəyirsə, o zaman gömrük rüsumlarını azaltmalıdır".

Bəs, əgər bu sahədə monopoliya və karter sövdələşmələri yoxdursa, həqiqətən də DGK-nın açıqladığı kimi, 51 şirkət ölkəyə yağ idxal edə bilirsə, nəyə görə hər yerdə qiymətlər eynidir? Necə olur ki, 51 şirkətin eyni məhsulu vahid qiymət altında bazara çıxarılır?

Sualımızı cavablandıran parlament üzvü bildirdi ki, hər yerdə eyni qiymət olmamalıdır: "Mən Gömrük Komitəsinin məlumatına baxdım, qeyd

Kərə yağına "xüsusi status" verilibmiş-təfəsilat

Vahid Əhmədov: "Daxildə yağ istehsalı tələbatı ödəmirsə, gömrük rüsumları azaldılmalıdır"

qəbət formalaşmış, inhisarçılıqdan danışmaq yersizdir".

Açıqlamalardan görünür ki, hər iki qurum məsuliyyəti üzərindən ataraq bazarda yaranmış vəziyyətdən çıxışı yollarını axtarmaqdan imtina edir. Azərbaycan təcrübəsində o da məlumdur ki, qiyməti dövlət tərəfindən tənzimlənməyən gündəlik tələbat məhsullarının bahalaşmasına ölkə rəhbərliyi səviyyəsində reaksiya verilib və qiymətlər azaldılıb. Buna misal kimi, çörəyin, yumurtanın və sair məhsulların qiymətini göstərə bilərik. Belə olan halda yağa "xüsusi status" verilməsi və qiyməti ilə bağlı hansı tədbirlərin mümkünsüzlüyü mənzərəsi üzə çıxır. Əgər yağın 1 kiloqramı ölkəyə 4.28 ABŞ dollarına, yəni 7.27 manata daxil olursa, nəyə görə bazarda 17-18 manata təklif olunur? Aradakı 10 manatlıq fərq nəyin hesabıdır?

Bu suallarla bağlı "Yeni Müsavat"a danışan Milli Məclisin İqtisadi Siyasət, Sənaye və Sahibkarlıq Komitəsinin üz-

vü Vahid Əhmədov bildirdi ki, əslində hər iki qurum doğru məlumat yayıb: "Səbəblərdən biri odur ki, Azərbaycanda gömrük tarifləri çox yüksəkdir. Gömrük sistemində şəffafliq təmin olundu, müəyyən qədər monopoliya aradan qaldırıldı. Biz o zaman dedik ki, gəlir gömrük tariflərinə baxmaq. Çünki faktiki olaraq, iş adamı xaricdən yağ gətirəndə onun qiymətinin üstünə 36-37 faizlik gömrük rüsumları gəlir. Bu da istər-istəməz qiyməti qaldırır. Əsas səbəblərdən biri budur. Ona görə də hökumət Azərbaycanda əhalini yağla təmin edə bilmirsə, yağı xaricdən idxal edirsə, o zaman gömrük rüsumlarını azaltmalıdır ki, yağın qiyməti normal səviyyədə qalsın".

Deputatın sözlərinə görə, ola bilər ki, kimsə dünya bazarındakı bahalaşma faktından istifadə edib yağın qiymətini qaldırır: "Bu da müəyyən narazılıq yaradır. Lakin əsas səbəb bu deyil. Dövlət əhalinin narazı qalmamasını, daxili bazarda

olunur ki, Azərbaycana 50-yə yaxın şirkət yağ gətirir. Əgər monopoliya varsa, 45-50 şirkət necə yağ gətirə bilər? Azərbaycanda bunu 1-2 şirkət həyata keçirə bilər. Mən hesab edirəm ki, bu məsələni İqtisadi İnkişaf Nazirliyi araşdırmalıdır. Yağın qiymətinin birdən-birə bu qədər artması qəbul edilən deyil. Dövlətin burada yeganə çıxış yolu var. O mallar ki, daxili istehsal hesabına əhalini təmin etmək mümkün deyil, xaricdən gətirilir və bazarda baha satılır, dövlət həmin malların üzərindən gömrük rüsumunu azaltmalıdır. Onu da unutmaq ki, xaricdə də yağın qiyməti qalxıb, bu da təsirini göstərir".

Daxildə istehsal olunan kərə yağının bahalaşmasına gəlincə, V. Əhmədov bildirdi ki, yerli yağların istehsalında istifadə olunan müəyyən komponentlər xaricdən gətirilir və bu da qiymətlərə təsir edir.

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Bu il də Nobel mükafatları artıq öz sahiblərinə verilib. Fiziologiya və tibb sahələri üzrə Nobel mükafatının sahibləri amerikalı alimlər Ceffri Holl, Maykl Rozbaş və Maykl Yanq elan ediliblər. Kimya üzrə Nobel mükafatını isveçrəli Jak Debus, amerikalı Yoahim Frank və Böyük Britaniya təmsilçisi Riçard Henderson alıb.

Nobel mükafatının məbləği 1 milyon ABŞ dollarıdır. Fizika üzrə Nobel mükafatı amerikalı Kip Torn, Rayner Vayss və Harri Berrişə verilib. Ədəbiyyat və iqtisadiyyat üzrə isə Nobel mükafatçıların adları isə hələlik açıqlanmayıb.

Xatırladaq ki, ötən il ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu da Nobel mükafatı üçün öz namizədliliyi irəli sürmüşdü və iki turdan keçmişdi. Onun "Kosmik hadisələr haqqında nəzəriyyə"si 2 dəfə dünyanın yüzlərlə tanınmış alimlərinin elmi ekspertizasından keçərək gizli səsverməyə çıxarıldı. Ancaq Fizika nominasiyası üzrə mükafata S. Cəlaloğlu yox, ABŞ alimləri David Saules (David J. Thouless), Danken Haldeyn (F. Duncan M. Haldane) və Maykl Kosterilts (J. Michael Kosterlitz) layiq görüldü.

Bəs, Sərdar bəy bu ildə Nobel mükafatı üçün sənədlərini göndəribmi? "Yeni Müsavat"a açıqlamasında o, bu il də sənədlərini göndərdiyini dedi: "Nəzəriyyəmin bu il

hansı mərhələyə qədər getməsindən xəbərim yoxdur. Həmin nəzəriyyə fizikada çox böyük elmi kəşflə bağlı idi. Mən maddənin nəzəri olaraq 5-ci halı haqqında fikirlərimi ifadə eləmişdim. Eyni zamanda informasiyasının maddə ifadə olunmasının qanunauyğunluqları ilə bağlı yazmışdım. Çox ciddi bir elmi nəzəriyyədir. Sadəcə olaraq, mən baxıram ki, son vaxtlar Nobel mükafatı eksperimental nəticələrə, yəni nəzəriyyəyə yox, nəzəriyyənin təcrübədə sübutuna görə verilir. Axırncı Nobel mükafatı alanların tədqiqatları üçün lazım olan avadanlıqlara bir milyard dollar pul qoyublar. Yəni onlar eksperimental almaq üçün iki ayrı-ayrı ölkədən bir milyard qoyub, iki ölkə birləşib həmin şeyi kəşf ediblər. Mənim Nobel mükafatı üçün sənədlərimi göndərməyimə hər il 3-4 min manat lazım olur. Mən bu pulu tapmağa çətinlik çəkirəm. Mənim elə böyük fizika institutum, laboratoriyam yoxdur ki, bu nəzəriyyəmi

Sərdar Cəlaloğlu Nobel üçün sənədlərini göndərməyə pul tapmadı

"Eynşteyn 10 dəfə ümumi nisbi nəzəriyyəsini Nobelə göndərib, amma mükafat ala bilməyib..."

Sərdar Cəlaloğlu

praktikada sübut edəm. Ola bilsin ki, gələcəkdə dövlət pul ayırıb bu nəzəriyyəni praktikada sübut edə biləcək və bu da elmdə öz yerini alacaq. Amma açığı deyim ki, işin hansı səviyyəyə qədər getməsi ilə bağlı keçən il Nobel Komitəsi mənə demişdi ki, gizli səsverməyə buraxılmışam. Amma bu il məlumat almamışam. Heç özüm də sözün düzü maraqlanmadım. Ona görə maraqlanmadım ki, mən Nobel mükafatının əsasnaməsindən bilərəm ki, Nobel nəzəri kəşflərə nadir hallarda mükafatlar verirlər. Mükafatı nəzəriyyələrin eksperimental sübutuna verirlər. Məsələn,

Eynşteyn 10 dəfə ümumi nisbi nəzəriyyəsini Nobelə göndərib. O, ümumi nisbi nəzəriyyəsinə görə Nobel almayıb, apardıdığı eksperimental tədqiqatlara görə mükafat alıb. Mənim də nəzəriyyəmə mütləq nisbilik nəzəriyyəsidir. Yəni Eynşteyn nisbilik nəzəriyyəsini bir növ inşa elətdirmişəm və onun əsasında yox, ondan fərqli bir nəzəriyyə irəli sürmüşəm. Bu da maddənin 5-ci halının nədən ibarət olması ilə bağlıdır. Mən əminəm ki, nəzəriyyəmə bu dəfə də yüksək səviyyəyə qədər gedib, sadəcə olaraq, dəqiq deyə bilmərəm ki, hansı səviyyəyə qədər gedib. Onu

gərək Nobel Komitəsindən öyrənək".

S. Cəlaloğlu 6 nəzəriyyəsinin olduğunu və onların da hər birinin Nobel mükafatına layiq olduğunu dedi: "Bu il kinetik nəzəriyyəsinə vermişəm. Kinetik nəzəriyyə - yəni bir fizikadan başqa fizikaya keçid necə baş verir. Bu keçid hərəkətləri ilə bağlı fizikada heç bir məlumat, nəzəriyyə, elmi mülahizə yoxdur. Biz bunu ayrı-ayrı fizikalar kimi təsvir edirik. Halbuki dünya vəhdətdir və bu vəhdətin də mahiyyəti o keçiddən ibarətdir. Bu, dünyanın əmələ gəlməsi məsələsidir. Üç fiziki hərəkət haqqında nəzəriyyə, onların fiziki düsturlarını və s. hazırlamışdım. Hər dəfə mən nəzəriyyəmi Nobelə göndərmək üçün 3-4 min pul axtarıram. Bu pulu tapa bilmərəm. Heç kim sponsorluq etmək istəmir, hökumət, iş adamları bu sahəyə pul ayırmır. Biz müxalifət olduğumuza görə yaxın dostlarım belə qorxusundan investisiya qoymur ki, mən nəzəriyyələrimi hər il göndərim. Ona görə də mən həm də iqtisadi cəhətdən göndərmə-

dim. Yoxsa mən ardıcıl olaraq öz nəzəriyyələrimin hamısının Nobelə layiq olduğunu və Nobelə də göndərilməsinin vacib olduğunu bilərəm. Azərbaycan Nobeledə ardıcıl olaraq işlər daxil olursa, bu həm də ölkəmizin elmin inkişafını və səviyyəsini dünyaya tanımaqdır. Amma nə edək ki, maddi imkan yoxdur. Azərbaycan hökuməti elmə investisiya qoymur, ümumiyyətlə, elmlə maraqlanmır. Ona görə də düşünürəm ki, bir az gözləyim. Əgər maddi imkanlar əldə edə bilsəm, gələn il Nobeledə nəzəriyyələrimi yenə də göndərəcəm".

Əlavə edək ki, mükafatın təqdimat mərasimi hər il dekabrın 10-da İsveçin və Norveçin paytaxtlarında keçirilir. Belə ki, fizika, kimya, fiziologiya və təbabət, ədəbiyyat, iqtisadiyyat sahələrində mükafatlar Stokholmda İsveç Kralı tərəfindən, sülhün qorunması istiqamətində mükafat isə Osloda Norveç Kralının və kral ailəsi üzvlərinin iştirakı ilə Norveç Nobel Komitəsinin sədri tərəfindən təqdim edilir.

□ Günel MANAFLI

Aşura bittə də, Aşura söhbətləri davam edir. Sanki bu ölkənin ayrı dərdi yoxdur. Təəssüf ki, bu məsələdə savadı, elmi-biliyi, haqqı olan da danışır, olmayan da.

Ən çox ikrah doğuran isə özünü millətin öndə gedəni, ziyalı sayan bəzilərinin ifrata vararaq, Aşura gününü, Peyğəmbərin (ə) sevimli nəvəsinin şəhadətini ələ salması, bununla da guya özünü cəmiyyətdə İmam Hüseyin tərəfdarlarından daha ağıllı, daha qiymətli göstərməyə çalışmasıdır.

Zahid SƏFƏROĞLU
zsafaroglu@gmail.com

Yezidin azərbaycanlı davamçıları

Ad çəkmirəm, belə tanınmışlardan birinin fikrinin oxudum. Və az qala şoka düşdüm. Ən əvvəl ona görə ki, başqalarını cahillikdə suçlayan bu şəxs faktiki cahil kimi danışır. Özünü Allah adamı saysa da, ateistdən bəzər absurd fikirlər söyləyir.

Adama hələ də çatmayıb ki, İmam Hüseyin (ə) nəyin yolunda şəhid olub və nəyin uğrunda şəhidlik örnəyi yaradıb - özünü də təkcə ərəblərə yox, büt

tün bəşəriyyətə. Bəşəriyyətə örnək ola bilən bir insanın isə milliyyəti müzakirə mövzusu olmaz. Bunu dərk eləmək çoxmu çətin?

Ümumiyyətlə, bir şəhidin haqqına girib onu sıradan biri kimi aşağılamaq, ona hər il təziyə saxlayıb ehtiram göstərməyi millətə ar və cahillik

saymaq mədəniyyətin yox, mədəniyyətsizliyin təzahürüdür, neqativ kompleksdir - üstəlik, bunu indiki ali məqam sahiblərinə öz işi xətrinə yaltaqlanmağı özünə peşə seçmiş biri edirsə, daha bəzər!!

Şəxsən mən din adamı, dindar, ilahiyatçı deyiləm, ancaq Qurandan azca anlayışım var. Qurani-Kərimin bir

dərk etməzsiniz" ("Bəqərə" və "Ali-İmran" surələri).

Belədirsə, İmam Hüseyin mübarizəsini "bir qrup ərəbin başqa qrup ərəbə qarşı hakimiyyət davası kimi" qələmə verməyin özü cahillikdir, şəhidlik anlayışını anlamamaq, bu anlayışı zorlamaqdır. Qurana, Allaha qarşı çıxmamaq lüzum yox ki, onu təhrif

mə, haqsızlığa qarşı mübarizədə lazım gələrsə canını fəda etməyin nümunəsini yaradıb. "Diniziz olmasa da, heç olmasa azad olun!" Şəhidlikdən az öncə qarşı tərəfə, Yezid əsgərlərinə bu çağırışı edən də məhz odur - əziz İmam Hüseyin.

İndi belə bir şəxsə, məsəmə, şəhidə, nəhayət, peyğəmbər əfəndimizin sevimli

dımı ki, öncə bu haqsızlıqlardan danışınlar, yeni bir azca "İmam Hüseyinlik" ələsinlər?!

İmam Hüseyin, onun Qiyamətə kimi dəyişməz və ibrətəməz qalacaq igidlik, şəhidlik məktəbinə sahib çıxmaq, iddia edildiyi kimi, heç də radikal deyil, əksinə, mədəniyyətdir, insana, şəhidə sevgi nümunəsidir. Nəhayət, ərəzinin 20 faizi işğal altında olan millət üçün bir şərəfdir, qurtuluş üçün stimül mənbəyidir. İmam Hüseyin bəyənmemək, ən azından, elə yezidlikdir ki, var.

Bir şeyi də bu başabələ "ziyalılar" gərək unutmasınlar ki, Azərbaycanın indiyədək İŞİD fəlakətindən kənarda qalmasını əsas səbəbi elə ölkə əhalisinin məhz İmam Hüseyinə sahib çıxması ilə, yəni şüəliklə bağlıdır. Bu üzəndən İŞİD-in, radikalın Azərbaycanında köklü ideoloji bazası, dayağı, tərəfdarı olmadı, olmayacaq da. Bəlli səbəbdən.

Odur ki, bu gün Aşurani, İmam Hüseyin lağ edənlər öncə, heç olmasa, hələ də sağ qaldıqlarına, Azərbaycanda terrora tuş gəlmədiklərinə görə bu böyük insana minnətdar olsalar, daha urvatlı olar.

Bacarırlarsa, təbi ki...

neçə mükəmməl tərcüməsini də oxumuşam. Hamısında şəhid adı olduqca yüksək tutulur Allah dərgahında. Məsələn, Rəbbimiz öz kitabında buyurur ki, "Allah yolunda öldürülənləri (şəhid olanları) ölü zənn etməyin. Əksinə, onlar Allah dərgahında diridirlər və cənnət ruzisi yeyənlərdir, siz

edə, bəzəyə, şişirdə və ya kiçildə biləsən. Gerçəyi bilmək üçün böyük əziyyətə qatlaşmağa lüzum yox ki.

İmam Hüseyin, heç şübhəsiz ki, Azərbaycan xalqı da daxil, bəşəriyyətə öz təməl haqqı uğrunda mübarizə aparmağın böyük mənəvi məktəbini qoyub. Zalıma, zül-

Las Veqasda 59 nəfərin həyatını itirdiyi və 500-dən artıq insanın yaralandığı qətlə bağlı araşdırmalar davam edir. ABŞ polisi açıqlayıb ki, istintaq bu qətləmin səbəblərini ortaya çıxarmağa fokuslanıb. Amma indiyə qədər də 64 yaşındakı şübhəli Stephen Paddockun hansı səbəbdən bu qətləmi törəməsinə dair heç bir açıqlama verilməyib. Qətləmin səbəbi ilə bağlı olaraq Amerikada bir çox teorialar yer aldı. Bununla paralel, bir də komple teoriyası var...

Paddock Las Veqasdakı Mandalay hotelinin 32-ci mərtəbəsində kirayələdiyi suit nömrənin pəncərəsindən aşağıdakı konsert zalında toplanan qələbələyin üzərinə atəş açmışdı. Bu hadisə Amerikada yaxın tarixin ən yüksək can itkisinin görüldüyü silahlı hücum olaraq sənədlərə keçib. Paddock polisin otağa basqın etməsindən qısa bir müddət öncə intihar edərək həyatına son verib. Polis həm otel otağında, həm də Paddockun evində çoxlu sayda silah və minlərlə mermi ələ keçirib. Hücumçunun qətləmi ən inçə detalına qədər planlaşdırdığı açıqlanıb. Olayla bağlı hər gün ortaya yeni bir detal çıxmasına baxmayaraq, qətləmin səbəbləri hələ də böyük sirr olaraq qalır.

Terrorun baş verməsi ilə bağlı 5 səbəb

İngiltərənin "The Times" qəzeti Paddockun hansı səbəbdən bu terroru etdiyi ilə bağlı ortaya atılan beş versiya barədə təhlil yazıb:

1) İŞİD üzvlüyü

Qətləmin ardınca İŞİD bu terroru öz üzərinə götürən bir açıqlama verib. İŞİD terrorçunun qısa bir müddət öncə müsəlman olduğunu iddia edib. Ancaq ABŞ Federal Təhqiqat Bürosu (FTB) Paddock ilə beynəlxalq radikal islamçı təşkilatlar arasında hər hansı bir bağın mövcud olmadığını açıqladı. Bundan başqa, yaxınları Paddockun son günlərinə qədər spirtli içkiden istifadə etdiyini və qumar oynamağa davam etdiyini deyir.

2) Psixoloji problemlər və şok keçirmə

Paddockun atası da zamanında bank yarmaq cinayətindən məsuliyyətə cəlb olunub. O, FTB tərəfindən intihar meyilli persona olaraq tanınır. Hər iki psixoloji durumun da qalıcı ola biləcəyi qeyd edilir. Bundan başqa, bu həftə ərzində Paddockun anti-depressant dərman-

Las Vegas terrorunun

arxasındakı dəhşətli sirlər

Qatilin dosyesində yeni detallar aşkar olur, ekspertlər ilginç nəticələr çıxarırlar

nu iddia edir. Paddockun milyonlara dollar çatan bir mal varlığı olduğu və heç kime borclu olmadığı bildirilir. Bundan başqa, hadisə zamanı Filippində olan sevgilisi Marilou Danley də Paddockun ona ev alması üçün 100 min dollar yolladığını açıqlayıb.

4) Siyasi görüşü

Amerikada son dövrdə gündəmə gələn həddən artıq sağçı qruplara yaxın bəzi yayın orqanları Paddockun radikal sol bir qrupa üzv olduğunu öne çıxardı. Bəzi saytlar da şübhəlinin Demokrat Partiyasının üzvü olduğunu və ABŞ prezidenti Donald Trampa yönəlmiş bir etiraz aksiyası sırasında çəkilmiş şəkilləri olduğunu iddia etdi. Ancaq daha sonra bu iddiaların da doğru olmadığı ortaya çıxdı. Erik Pad-

rədd edir. Polis yanib-sönən işi-ğın fotoaparata flaşı ola biləcəyini və sözügedən otağın şüşələrinin qırıq olmadığını bildirir.

Arzu Nağıyev: "23 ədəd avtomatı iri otele gətirmək Amerika qanunlarındakı boşluqlardan xəbər verir"

Politoloq Arzu Nağıyevin isə bu hadisə ilə bağlı fərqli yanaşması var. "Yeni Müsavat"a açıqlamasında müsahibimiz Las Vegasdakı kazinolarla bağlı maraqlı bir məlumat verdi: "Las Vegasda yerləşən kazinolar vergidən azad olmaq üçün hinduların adına qeydiyyatdan keçir. Onları işlədənlər isə başqalandır. Kazinoların olması həm yerli camaat, həm də Amerika üçün lazımdır".

Arzu Nağıyev: "Əsas məsələ Amerika vətəndaşının psixoloji portretidir - stress çoxdur, demokratiya daha da çoxdur"

lardan istifadə etdiyi iddiası da ortaya atıldı. Qardaşı Erik isə ümid edir ki, böyük qardaşının beynində şiş olduğuna görə fiziki bir problemi olduğu üzə çıxacaq.

3) Maliyyə problemləri

Paddockun çox uzun bir müddətdir gündə 10 min dollara qədər çıxan məbləğlərlə sistemli olaraq qumar oynadığı deyilir. Qumar borcu ola biləcəyi və bu səbəbdən də psixologiyası pozulduğu üçün belə bir qətləmə girişmiş ola biləcəyi ortaya atılan iddialar arasındadır. Ancaq yaxınları Paddockun maddi durumunun olduqca yaxşı olduğunu

dock, böyük qardaşının hər hansı bir siyasi partiyaya yaxınlığının olmadığını açıqladı.

5) Komple teoriaları

Əsas terroristin bir başqası olduğu və günahın Paddockun üstünə atıldığı sosial mediada müzakirə olunan iddialar arasında yer alır. Bu iddiaların nəyə əsaslandığını isə hücum zamanı çəkilmiş bir video əks etdirir. Videoda terror hadisəsi zamanı otelin dördüncü mərtəbəsində bir işiğin yanib söndüyü görülür.

İddianı ortaya atanlar silahın da 32-ci mərtəbədə yox, dördüncü mərtəbədə açıldığını iddia edir. Ancaq polis bu iddiaları

Politoloq hesab edir ki, 23 ədəd avtomatı iri otele gətirə bilmək Amerika qanunlarındakı boşluqlardan xəbər verir: "İnanırcı görünür ki, burada bir-mənəli şəkildə terror hadisəsi baş verib. Yeni terrora uyğun gəlməyən detallar var. Sadəcə, İŞİD öz varlığını ifadə etmək üçün bu hadisəni boynuna götürə bilər".

"Heç bir dövlət terroridan sığortalı olmayıb" deyən müsahibimizə görə, bu, Amerikanın çökməsi deyil, Amerika belə hadisələri çox görüb: "Düşüncümürəm ki, bu hadisə Amerikanın nüfuzuna, turizm sahəsinə təsir

metrdir. Las Veqasdakı mehmanxanalarda dünyanın əlbəyaxa döyüş oyunları, idman növləri keçirilir. Ən böyük idman yarışları o oteldə keçirilir. Şəhərdəki bütün otellərin birinci mərtəbələri kazinodur. İnsanlar bura pul udmağa, həftə sonu isə eys-ışrətə gəlirlər. Ən ucuz mehmanxanalar Las Veqasın ərazisindədir. Burda xüsusi məqsəd var: insanları azart oyunlarına cəlb etmək üçün mehmanxanaların gündəlik məbləğini çox ucuz edirlər. Və orada olduqca yüksək səviyyəli bir servis olur".

"Bu mehmanxanalara girəndə müştərinin yoxlamaları"

A.Nağıyev bildirdi ki, Las Vegas mehmanxanalarının bir başqa özelliği də orda müştərilərə qarşı yoxlamanın olmama-

səviyyədə işləməyiblər. Belə ki, hətta ilk vaxtlar atəşin 29-cu mərtəbədə açılması ehtimalını da düşünüb: "Ümumiyyətlə, unutmaq olmaz ki, Las Veqasın əsas məqsədi pul qazanmaqdır. Amma burada demokratiya ilə təhlükəsizlik məsələsini qarşıdırırlar. Bu adam rok konsertində kimisə özünə hədəf seçməmişdi. Belə olsaydı, terror olsaydı, öncədən bəyanat verərdi. Amma onun heç bir bəyanatı olmadı. O ki qaldı İŞİD-in verdiyi bəyanata, bu, həqiqəti əks etdirmir. Belə ki, İŞİD terrorçunu öz üzvü kimi təqdim etsə də, onun müsəlman olub-olmamasını yoxlamaq asandır. Sadəcə, İŞİD özünü təsdiq etməyə çalışır. Əgər o, gerçəkden İŞİD-çi olsaydı, özünə partlayıcı taxar və konsertə girərdi. Bu, daha çox İŞİD-in təzidir. Amma onun terroru həyata keçirmə forması sübut edir ki, İŞİD-lə hər hansı əlaqəsi yoxdur. Amerikada başqa leqal və qeyri-leqal qruplaşmalar var. Qatilin hər hansı təşkilatın üzvü olub-olmaması şübhəlidir".

Breyviklə Paddockun törətdiyi terror arasında ən mühüm fərq

Konkret silah məsələsinə gəlinə, A.Nağıyev dedi ki, Amerikada demokratlarla respublikaçılar arasında silah məsələsində fikir ayrılıqları var. Demokratlar insanlara satılan silah məsələsində daha mühafizəkarlıq: "Silah sənayesinin başında dayanan şəxs isə respublikaçıdır. O baxımdan da bu məsələdə ikili mövqe var. Tramp yumşaq şəkildə silah məsələsinə korrektələr ediləcəyini desə də, bunun baş verəcəyini inandırıcı deyil".

göstərəcək. Bunun turizmə yönəlməsi inandırıcı deyil. Respublikaçılarla demokratlar arasında gedən polemikalar burada özünü göstərməyə başlayıb. Cənab Trampın yanaşmasından da belə hiss olunur ki, bu qanun dəyişdirilməyəcək və dəyişdirmək niyyətləri yoxdur".

A.Nağıyev eyni zamanda bildirdi ki, Amerika adambaşına düşən silah sayına görə bir çox ölkələri qabaqlayır. Onun sözlərinə görə, ölkənin həm cənub, həm də şimalında ovçuluq və digər sahələrə görə silah satışı geniş yayılıb: "Əsas məsələ İŞİD öz varlığını ifadə etmək üçün bu hadisəni boynuna götürə bilər".

"Heç bir dövlət terroridan sığortalı olmayıb" deyən müsahibimizə görə, bu, Amerikanın çökməsi deyil, Amerika belə hadisələri çox görüb: "Düşüncümürəm ki, bu hadisə Amerikanın nüfuzuna, turizm sahəsinə təsir

sıdır. Müsahibimizin sözlərinə görə, əgər müştəri içi silahla dolu bir neçə çemodanla otelin qabağına gəlirsə və xidmətçiyə pul verib "çantalarımı yuxarı qaldır" göstərişi verirsə, ona sözsüz əməl olunur. Üstəlik, çantaların içi yoxlanmadan: "Qatil 9 dəqiqə dayanmadan atəş açdı. O, avtomatda bir dəyişiklik edib və bir dəfə barmağını basmaqla silahın avtomatik atmasına səbəb olub. Qatil 11 sentyabra qədər 1 dəfə hazırlıq aparıb. 11 sentyabrdan öncə kənarında özü üçün mənzil kirayə edib. Orda tədbir keçiriləcəyi üçün daha sonra ondan imtina edib. Bildiyimiz kimi, rəfiqəsinə də bir gün öncə bilet alıb. Hətta qadın deyirdi ki, "elə bildim, münasibətleri kəsir". Bu adam 100 faiz qətləmə hazırlanmış. Bu işlə hazırda 7 müstəntiq məşğul olur".

Bununla paralel A.Nağıyev hesab edir ki, xüsusi xidmət orqanları bu işin üzərində yüksək

Hadisənin baş verdiyi gündən etibarən maraqlı paralellər aparılır. Bir neçə il bundan öncə Norveçdə terror aktı törədən Breiviklə Stephen Paddock arasında müqayisələr gedir. Hər ikisi azad, demokratik ölkənin vətəndaşı, hər ikisinin terror təşkilatı ilə heç bir əlaqəsi yox və hər ikisi maddi baxımdan təmin olunmuş şəxsdir. O halda onları belə bir terrora sövq edən səbəblər hansılardır? Ortaq yön nədir? A.Nağıyev isə Breiviklə Paddockun törətdiyi terror aktı arasında fərq görür: "Breivik bu hərəkəti edəndə millətçi, qaniçən şəxs kimi çıxış etdi. Bildirdi ki, bu addımı miqrantlara qarşı törədir. Bunu məhkəməsində də ifadə etdi. Amma Paddockun heç bir açıqlaması, bəyanatı yoxdur. Onların arasındakı yeganə uyğunluq psixoloji portretlərindədir".

□ Sevinc TELMANQIZI

Cümə söhbətləri

Bismilləh-Rahmə-nir-Rahim!
Salam olsun Peyğəmbərə (s) və onun pak Əhli-Beytinə (ə)!

Salam olsun Həzrət İmam Hüseyinə (ə)!

Salam olsun Kərbəla şəhidlərinə!

Salam olsun Həzrət Zeynəbə (s.ə)!

Salam olsun Aşura karvanında olan və bu günlərdə əsirlik karvanında olan bütün əzizlərə!

Salam olsun bu nurani məktəbdən ibrətlər, dərslər götürərək şəhadət məqamına ucalan bütün əziz şəhidlərə, xüsusən Qarabağ şəhidlərinə!

Xalqımız öz şəhidlərini Kərbəla şəhidlərinə saxladığı əza ilə dəfn edib

Bu günlər xalqımız, millətimiz, ümumən dünyada Həzrət Peyğəmbəri (s) və onun pak Əhli-Beytini sevmənin bütün əzizlər Peyğəmbərimizin (s) gözünün işığı olan Həzrət İmam Hüseynin (ə) xatirəsini yad edir, o müsibətləri xatırlayır və əzadarlıq edir. Həmd olsun Allaha ki, Vətənimizdə də, əsrlər boyu olduğu kimi, günümüzdə də Sovet dövrünü, ondan öncə Çar dövrünü yaşamasına baxmayaraq, xalqımız, millətimiz Məhərrəm-Səfər əyyamını, Aşurayı yaşadır, bu mənəvi ab-havayı yaşayır.

İlk dəfə 20 Yanvar şəhidlərini Şəhidlər xiyabanında dəfn edən zaman bu cür əzadarlıq mərasimlərinin şahidi olmuşduq. Yeniyetmə idik, əziz 20 Yanvar şəhidlərimizin əzadarlıq mərasimlərində ilk dəfə mersiyyələri, növhələri eşitdik, insanların əzadar olmasının, sinə vurmasının şahidi olduq.

Xalqımız başına gələn o müsibəti canlandırarkən İmam Hüseynin (ə) əzadarlığından öyrəndiyi bir məktəbin ardıcılı, davamçısı olaraq bu mərasimləri yaşadı. Millətimiz Kərbəla şəhidlərinin pak məktəbindən ibrət götürərək Vətən uğrunda dünyasını dəyişən əzizlərə şəhid adını verdi.

Aşura - xalqımızın milli-mənəvi kimliyinin bünövrəvi mövzudur

Artıq Sovetlər rejimi yoxdur. Sovetdən sonra düşündük ki, o dövrdə, Sovetin ideoloji düşüncəsi əsasında formalaşmış o təbəqə insanlar da gedəcək, insanlarımızın öz milli-mənəvi dəyərlərinə qayıdışı ən ali şəkildə həyata keçəcək, yeni bir ziyalı tə-

Xalqımızın ortaq dəyəri, böyük neməti

Hacı İqar İBRAHİMOĞLU, ibrahimoglu@gmail.com
İlahiyyatçı-filosof, İçərişəhər Cümə məscidinin imam-camaatı

bəqəsi formalaşacaq və ziyalımız xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərinə sahib çıxacaq.

Amma proses gözlədiyimiz kimi rahat getmədi. Təəssüflər olsun ki, hər il olduğu kimi, bu il də bir aşurafobiya yaşanmaqdadır. Sanki bir qisim insanlar yarı-şaxə daxil olublar. Hər bir bəhanə ilə, hər bir forma ilə sanki növbəyə düzülüb ki, bu mövzuda öz neqativ mövqeyini ortalığa qoysun.

Təhlilimizdə bir qədər dərinə getsək, bu, natamamlıq kompleksinin bir formada təzahürüdür. Şəhid Mübarizləri sevmə xalqımız, insanlarımız fərqiyyədir ki, həmin şəhidlik ruhiyyəsi Kərbəla məktəbində formalaşır. Aşuranın yaşadılması - xalqımız canlı olaraq əsrlər boyu yaşatdığı həyatı folklorudur.

Həç bir xüsusi təbliğat olmadan, televiziya, radio iştirak etmədən, heç bir administrativ və bu kimi resurslar tətbiq edilmədən yüzminlərlə insan - namaz qılan da, namaz qılmayan da, ən ali savadlı da, adi fərdi də bir yerə yığılırlar, bir ümumi qəhrəmanlarını yad edirlər, Həzrət İmam Hüseyinə (ə) öz sevgilərini təzahür edirlər.

Həzrət İmam Hüseynin (ə) mərədanlik, alicənablıq məktəbini tanıyırlar, ən üstün ləyaqətini, ən ali insanlıq nümunəsini tanıyırlar, tanıdırlar, o Həzrətin (ə) dəyərləri ilə həmrəyliklərini, İmamın (ə) müsibəti ilə həmdərdliliklərini ifadə edirlər.

Bəzən "azərbaycanlılıq", "Azərbaycan türkləri" ibarələrini çox eşidirik. Dünyada harada ki, azərbaycanlı, Azərbaycan türkləri varsa, onlar üçün öz milli kimliyinin saxlanması Aşurayı yaşatmaq istisnəvi rol oynayır. Dünyanın harasına getsək, Azərbaycan türkünün axtarılıb tapmaq istəsək, Aşura günü onu Həzrət İmam Hüseynin (ə) məclisində tapacağıq. İğdırda da, İstanbulda da, Ankarada da, Qarsda da, Zəncanda da, Ərdəbildə də, uzaq Berlinə, Londonda, Moskvada da - dünyanın hər yerində belədir.

Bu gün Moskvada, Rusiyanın hər yerində onminlərlə azərbaycanlı bir yerə toparlayan amil - məhz Aşura günü və Aşura əzadarlığıdır. Aşura - xalqımızı, millətimizi, Azərbaycan toplumunu birləşdirən ən ciddi məsələlərdən biridir. Azərbaycanda milliyətimizdən asılı olmayaraq yaşayan bütün xalqların ortaq dəyəridir Aşura.

Dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyinin ən bariz nümunəsi - Aşuranın yaşadılmasıdır

Azərbaycan xalqı tarixən, məzhəbindən asılı olmayaraq, Aşuraya ehtiram edib. Aşura

əzadarlığının bizim həm folklorumuzun formalaşmasında, həm klassik ədəbiyyatımızın nümunələrinin meydana gəlməsində, həm Azərbaycan muğamının, musiqisinin formalaşmasında, teatrının formalaşmasında müstəsna təsiri olub.

Aşura əzadarlığı və bunun yaşadılması - bütün xalqın könüllü, canlı, öz istəyi ilə, ruhiyyəsi ilə qatıldığı, iştirak etdiyi dəyərdir. Əlbəttə, bunu görüb, dərk edib, bununla qürur duymaq lazımdır. Amma, çox təəssüflər olsun ki, bunun əvəzinə bəzi insanlar müxtəlif bəhanələr axtarırlar. Toplumda Aşura ilə bağlı bu qıcıqı yaşayan insanlarla bağlı maarifçilik işini daha da yaxşı seviyyəyə aparmaq lazımdır. Görsənən budur ki, müxtəlif müzakirələr, debatlar, səmimi maarifçilik

gün inşəallah torpaqlarımızı da azad etməkdə ən ali şəkildə iştirak edəcək. Şəhid Mübarizlər bunun ən gözəl nümunələrindəndir.

Məhərrəm-Səfər əyyamı - dəyişmək üçün böyük fürsətdir

Məhərrəm-Səfər əyyamı bir çox baxımdan bizim həyatımıza təsir göstərə bilər. Ustad ariflər bu əlaqədə belə buyurur: "Məhərrəm ionicünlüyü - dəyişmək ionicünlüyüdür. Cənab Hürri bir şəxsdir, amma hürri olmaq - bir prosesdir. Biz gərək bu ionicünlükdə çalışsaq ki, dəyişiklik yaşayaq".

Məhərrəm-Səfər əyyamına bu nurani baxışla nəzər salaqsak, Necə ki, İlahi ziyafət, mübarək Ramazan ayı özümüzü dü-

baş verir - o hadisədən qəmli-nirik, kədərli-nirik, narahat oluruq. Bir də var ki, biz bu əyyamda Peyğəmbərin (s) pak Əhli-Beytinin (ə) bu ağırsına görə kədərilməyi öyrənək. O qədər mübarək, gözəl, alidir ki, hətta bildirilir ki, o hissi yaşamasada, o hissi yaşamağa tərəf addım atsaq, zahirən yaşayaq, yaşamağı məşq edək. Bizim bu əyyamda edə biləcəyimiz ən mühüm iş - iradəvi kədəri yaşamaqdır.

Əziz böyük ustadlardan biri buyurur: "Əhli-Beyt (ə) toplumu üçün Həzrət İmam Hüseynin (ə) xatirəsi və onu yad etmək imkanına malik olmaq - ən böyük nemətlərdən biridir". Yeni əzadarlıq məclisləri, Məhərrəmlik ayı, Aşura - bir nemətdir. Xoş olsun Hüseynevələrin halına ki, bu əzəmətdə bir nemətə malikdirlər. Xoş olsun o kəslərin halına ki, bu əzadarlıqları ən ali şəkildə yaşadı, Məhərrəm ayı girdənə iradəvi kədərə qərq olurlar...

Əgər Aşura olmasaydı...

Dəyərli alimlərdən biri buyurur: "Əgər Həzrət İmam Hüseynin (ə) tarixin vicdanını əsaslı oyanan böyük fədakarlığı olmasaydı, hicrətin ele birinci əsrində və ya ikinci əsrin yarıсында İslam dini tamamilə yox ola bilərdi". Üzərində çox ciddi şəkildə düş-

zəlmək baxımından, özümüzü islah baxımından fəvqəladə böyük fürsətdir, bu əyyamın da hər birimizin düzəlməsində, dəyişməsinə, islahına, hallarımızın, durumlarımızın, ruhiyyələrimizin müsbətə tərəf dəyişməsinə böyük təsiri ola bilər.

Bizlər bu əyyamda müsbətə tərəf dəyişə bilərik. Bu əyyamın içərisində çoxlu epizodlar, çox səhnələr, çoxlu nümunələr var. Cənab Hürri (r.ə) tövbəsi - bir şəxsin tövbəsidir, amma mühüm olanı budur ki, bizlər bu əyyamda həmin tövbədən nümunə götürərək və tövbəkar olmaq prosesinə daxil olaq. Bu əyyamda həya, vəfadarlıq, izzət dərsləri var. Bu məktəbdə ayrı-ayrı şəxslərin həyatında müxtəlif nümunələr görürük. Mühüm budur ki, bizlər bu əyyamda ali xüsusiyyətlərə yiyələnmək prosesini yaşayaq. Bu əyyam - dəyişmək üçün böyük fürsətdir.

Bu ayın ən mühüm işi - iradəvi kədərə qərq olmaqdır

Mirca Cavad Mələki Təbrizi cənabları özünün dəyərli mənəvi əsərində Məhərrəm ayı ilə bağlı tövsiyələrində bir çox mühüm nöqtələrə toxunaraq buyurur: "Layiqdir ki, Həzrət Peyğəmbərin (s) Əhli-Beytinin (ə) sevnələrinə bu əyyamda hallarının, durumlarının kədər müstəvisində, hüzn müstəvisində dəyişikliyi baş versin. Və bu sevgi, vəfa, Allaha iman, Həzrət Rəsulallah (s) iman baxımından layiqdir ki, Əhli-Beyt (ə) sevnələrini bu əyyamda hallarında, durumlarında iradəvi bir kədər meydana gəlsin".

Biz müxtəlif səbəblərə görə kədərli-nirik, qəmli-nirik, narahat oluruq. Hər hansı hadisə

nülməli məsələdir. Əgər Aşura olmasaydı, besət - Rəsuli-Əkrəmin (s) gətirdiyi İlahi təlim - hicrətin birinci və ya ən uzağı ikinci əsrinin ortalarından o tərəfə gedib çıxmazdı.

Bəzən bizlər düşünürük ki, bunlar tarixi mövzulardır. Əgər Suriyada, İraqda İŞİD-in qabağında dayanan hərəm müdafiəçiləri, şəhid ruhiyyəli cəmərdlər meydana çıxmasaydı, alimlərimizin, ustadlarımızın nurani hərəketləri olmasaydı, bu gün nə Kərbəla, nə Necəf, nə Samirra, nə Dəməşqdə Əhli-Beyt (ə) adına bir dəne də olsa məsələ qalmazdı. Bu gün bu olanları görəndə daha da yaxşı anlamıq olmur ki, əgər Aşura olmasaydı, zalımlar İslamın "Fatihe"sini verərdilər.

İmam Hüseyin (ə) əzadarlığı, Kərbəla məktəbinin yaşadıldığı məclislər - insan yetişdirən məclislərdir. Kərbəla məktəbi - dünyada bağlantıları kənara qoymayı öyrədən bir məktəbdir. Bu məktəbi yaşatmaq - böyük nemətdir. Bu əyyamda qəlblərdə böyük bir Hüseyini eşq cusa gelir. Övladlarını Hüseyini (ə) ruhiyyədə tərbiyə edən anaların pak etəklərində böyüyən balalar şəhidlik ruhiyyəsinə yiyələnin və bir gün bu ruhiyyəyə sahib olan balalar Qarabağımızı azad etmək üçün canından keçməyə hazır olacaq.

Allahım, bizlərə Kərbəla məktəbi ilə daha yaxından tanış olub, daha ali şəkildə yaşatmağı nəsis et!

Allahım, bu əyyamda hallarımızın, durumlarımızın dəyişməsini nəsis et!

Allahım, xalqımızın Hüseyini ruhiyyəsinin ildən-ile ucalmasını nəsis et! Amin!

MUSAVAT

Son səhifə

N 205 (6819) 6 oktyabr 2017

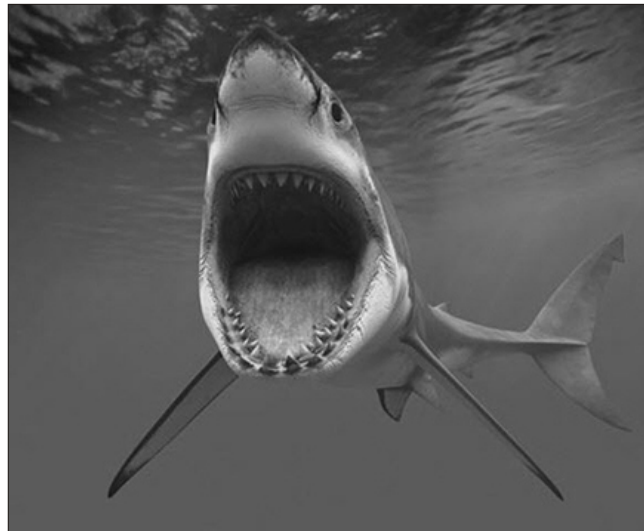

Bir dırnağa görə bir ayağını kəsdirdi

Hannah Moore adlı gənc qız dırnaq batmasına görə cəhənnəm kimi 3 il keçirəndən sonra ayağını kəsdirmək üçün 5 min paund ödəyib. "Daily Mail"-in xəbərinə görə, 19 yaşlı qız batmış qırnağı əməliyyatla götürüləndən sonra dayanılmaz ağrılar çəkib. Hər hansı bir infeksiya əlaməti olmasada, ayağına ən kiçik toxunuşda göz yaşlarına boğulurdu. Həkimlər gənc qıza olduqca nadir görülən kompleks bölgə ağrı sindromu diaqnozu qoyub. Bəsit bir əməliyyat bu xəstəliyi gücləndirə bilər. Xəstəlik 19 yaşındakı qızın ayağının qaralıb qabıqlanmasına səbəb olub. Daha sonra isə ayağının ortasında bir deşik yaranıb. İllərlə davam edən faydasız müalicə üsullarından sonra həkimlər məsləhət görməsədə, Hannah ayağının kəsilməsini istəyib. Həkimlər ona bildirdi ki, ağrılar ayağının digər hissələrində davam edə bilər. Amma o, bu acını çəkməyə davam etməkdənsə riskə girməyi tərcih etdi. Hannah verdiyi açıqlamada bildirdi ki, bu, həyatında verdiyi ən düzgün qərar olub: "Bundan daha çox xoşbəxt ola bilməzdim. Ötən 3 il kabus kimi idi. Ayağıma hətta odeyal da dəysə, göz yaşlarına boğulurdum".

Akulanın videosunu çəkənlər deyə... cərimələndilər

Braziliyada videoçəkiliş etmək üçün sudan akula çıxaran turistlər cərimələncəklər. Bu barədə "The Daily Mirror" nəşri xəbər verib. Cərimənin məbləği isə 6.2 min dollar olacaq. Nəşrin yazdığına görə, turistlər akulanı Pernambuku ştatındakı Fernandu-di-Noronya sahilindən çıxarıblar. Baxmayaraq ki, sahilə dəniz heyvanlarını yaxalamaq, öldürmək, yedizdirmək və ümumiyyətlə, narahat etməklə bağlı qadağa lövhəsi yer almışdı. Əlində sudan çıxarılmış akulanı tutan 35 yaşlı qadının çəkdiyi video 7 fevral tarixində sosial şəbəkədə yayılıb. Çəkilişi onun sevgilisi edib. 6.2 min dollarlıq cəriməni isə bu hərəkəti edən hər bir komanda üzvü ödəyəcək. Bu, heyvanlarla amansız davranışa görə kəsilməz cəzadır. Bundan başqa, sosial şəbəkədə yayılan video neqativ etirazlara səbəb olub. Sosial şəbəkə istifadəçiləri ümid ediblər ki, turistlərin bu ədəbsiz davranışı cavabsız qalmayacaq və başqalarına da dərs olacaq.

2016-cı ilin fevralında da Argentinada delfinlə şelfi çəkdirmək üçün ona əzab verən şəxslərlə bağlı xəbər yayılmışdı. Sözügedən insident Buenos Ayresdə yerləşən Santa Teresita kurortuna baş vermişdi.

2016-cı ilin fevralında da Argentinada delfinlə şelfi çəkdirmək üçün ona əzab verən şəxslərlə bağlı xəbər yayılmışdı. Sözügedən insident Buenos Ayresdə yerləşən Santa Teresita kurortuna baş vermişdi.

Kişinin görünüşü onun sadəqətini müəyyənləşdirir

Alimlər sübut edib ki, qadınlar bir kişi ilə birgə olmamışdan qabaq onun üzünün formasına fikir verməlidir. Belə ki, təkə kişinin görünüşü onun etibarsız olub-olmadığını müəyyənləşdirə bilər. Avstraliyanın Araşdırma

Mərkəzinin bir qrup alimi 34 kişi və 34 qadınlardan ibarət qrupa onların tanımadığı insanların rəngli fotosəkillərini göstəriblər. Daha sonra tədqiqatçılar əldə olunan nəticələri tədqiqatın şəxsi həyatları ilə müqayisə ediblər və belə nə-

ticəyə gəliblər ki, qadınlar həmin şəxslərdən kimin sadıq, kimin etibarsız olduğunu daha dəqiq müəyyən edə bilirlər. Bu zaman onlar öz fikirlərini hər bir kişinin nə dərəcədə cəsarətli görünməsi ilə əsaslandırıblar. Onlar bu keyfiyyətin həddindən çox olduğu şəxsləri eşq məcəralarına daha meyilli insan kimi qiymətləndiriblər. Öz növbəsində kişilər bu zaman qadının cazibədarlığını əsas götürərək nisbətən daha gözəl olanların vəfasız olduğu qənaətinə gəliblər. Alimlərin sözlərinə görə, nəticədə bu zaman kişilərin müqayisə reytingi reallığa daha az uyğun gəlib. Əri xəyanət etdiyi üçün ondan kompensasiya tələb edir.

QOÇ - Ətrafınızdakı gərginlikdən usanmayın. Çünki bu gün sizi narahat edən əksər sahələrdə qarşılıqlı münasibətlərdə, maliyyə məsələlərində, həmçinin fəaliyyətdə müsbət nəticələr əldə edəcəksiniz.

BUĞA - Risk etməyə lüzum yoxdur. Çünki hazırkı durumunuz ifrat əsəbiliyinizdən xəbərdar verir. Hirsli başla işə hansısa uğura çatmaq absurdur. Probleminizin həllini məmurlardan deyil, Tanrıdan istəyin.

ƏKİZLƏR - Kifayət qədər düşərli zaman kəsiyindən keçəcəksiniz. Bu prosesi daha ideal səviyyəyə yüksəltmək üçün ətrafınıza sadıq tərəfdaşlar toplamalısınız. Günün "ən varlı" zodiak işarəsi də siz olacaqsınız.

XƏRÇƏNG - Planetlərin bürcünüzdəki neqativ düzülüşü saat 12-yə qədər bütün ciddi işləri təxirə salmağı tövsiyə edir. Əks təqdirdə çoxsaylı uğursuzluqlarla rastaşacaqsınız. Ətrafınızdakılar tərəfindən sevilməyə çalışın.

ŞİR - Passivlik müstəvisində qərar tutan ailə-sevgi münasibətlərinə yenidən baxın. Mümkün qədər bütün neqativlikləri minimuma endirin. Əsəbi vaxtlarınızda dostlarınız arasında, təbiət qoynunda sakitləşməyə çalışın.

QIZ - İxtiyarınıza olduqca məsuliyyətli bir vaxt düşüb. Gün boyu çoxlu sayda yeniliklərin şahidi olacaq, maraqlı təkliflər alacaqsınız. Proseslərə neytral şəkildə yaxınlaşmaqla uğurlarınızı yaxınlaşdırıla bilərsiniz.

TƏRƏZİ - Maddi sıxıntılarınızın azalacağını bildirən ulduzlar səmimi və təbii olmağı, reallığa düzgün qiymət verməyi məsləhət görür. Ümumiyyətlə isə, fərdi fəaliyyətinizdə böyük dönüş baş qaldırılmalıdır.

ƏQRƏB - Qarşınıza duran vəzifələrin öhdəsindən gəlmək, sizə güvənən insanların etimadını qazanmaq başlıca vəzifənizə çevrilməlidir. İş yerini dəyişmək fikrinə düşməyin. Axşam səhhətinizə fikir verin.

OXATAN - Qarşınıza qoyduğunuz məqsədlərə çatmaq üçün bütün gücünüzü işə salmalısınız. Günün ikinci yarısı fəaliyyətlə bağlı geniş imkanlarınız açılacaq. Bu işə maddi durumunuza müsbət təkan verəcək.

OĞLAQ - Xırda maliyyə problemlərinə görə narahat olmayın. Çünki bu istiqamətdə uğurlarınız yaxınlaşmaqdadır. Hazırda əsas məqsədi işgüzar sövdələşmələrə yönəldin ki, perspektivlərinizə yol açilsin.

SUTÖKƏN - Saat 13-ə qədərki vaxtı səbrlə başa vursanız, qalan saatlarda hansısa xoşagəlməzlik olmayacaq. Çünki ulduzlar şəxsi işlərinizdə böyük dönüş yaratmaq istəyir. Sifət, sadəcə, əzmkarlığı artırmaq lazımdır.

BALİQLAR - Ulduzlar günboyu maraqlı insanlarla görüşəcəyinizi bəyan edir. Bu, işgüzar əməkdaşlıq da ola bilər, dostluq-yoldaşlıq da. Tərəfdaşlarınıza qərəzli şəkildə yanaşmayın, yalan vədlər verməyin.

Qoroskop

(6 oktyabr)

Səbuhi Rəhimli

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Xəyanəti öyrənən qadın yuxusuzluğa düşüb

Tula vilayətinin sakini ona xəyanət edən həyat yoldaşından məhkəməyə şikayət edib və ondan vurduğu mənəvi ziyana görə 500 min rubl məbləğində kompensasiya tələb edib. Bu barədə "Legal.Report" xəbər verib. Adı açıqlanmayan qadın Suvorov Rayon Məhkəməsinə müraciət edərkən bildirdi ki, əri ona uzunmüddətli nikahdan kənar münasibəti barədə etiraf edib, üstəlik, bu xəyanətdən uşağı olduğunu da deyib. Bunu deyəndən sonra isə qadıncıdan boşandı.

İddiaçı isə bildirdi ki, xəyanət xəbərini öyrənəndən sonra fiziki və mənəvi iztirablar yaşayıb. Bu olaydan sonra onda ürək ağrısı, başgicəllənməsi, yuxusuzluq yaranıb. Eyni zamanda qadın təlaş və qorxu hissələrindən də uzaqlaşa bilmir. Sübut qismində qadın əri atandan sonrakı üç ay müddətində müalicə aldığı xəstəxanalardan əldə etdiyi arayışları göstərib. İşə isə Suvorov Rayon Məhkəməsində çalışan yeganə qadın hakim baxacaq.

Səhifəni hazırladı: SELCAN